

BIBLIATANULMÁNYOK

**Az utolsó napokban:
A zsidókhoz írt levél
üzenete**

Írta: Félix H. Cortez

TANÍTÓI MELLÉKLET

2022. január, február, március

Copyright © Hetednapi Adventista Egyház, 2021

Felelős kiadó: *Ócsai Tamás*

Fordította: *Hegyes-Horváth Csilla*
Lektorálta: *Dr. Gyetvainé Gerlai Krisztina*
Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

A Tanítói mellékletben főként az újonnan revideált Károli-Bibliából
(rövidítve: ÚRK, Budapest, 2019, Veritas Kiadó) idézünk.

Kiadja a Hetednapi Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.
Ügyintézés: *Dr. Tokics Imréné*
E-mail: tmaria@adventista.hu
Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szöllősy Műhely*, Debrecen
Felelős vezető: *Szöllősy Botond*

TARTALOM

1. tanulmány: A zsidóknak és nekünk írt levél	4
2. tanulmány: <i>A zsidókhöz írt levél</i> üzenete	10
3. tanulmány: Jézus, a megígért Fiú	16
4. tanulmány: Jézus, hűséges Testvérünk	22
5. tanulmány: Jézus, aki nyugalmat ad	28
6. tanulmány: Jézus, a hűséges Pap	34
7. tanulmány: Jézus, a lélek Horgonya	40
8. tanulmány: Jézus, az új szövetség Közvetítője	46
9. tanulmány: Jézus, a tökéletes Áldozat.	52
10. tanulmány: Jézus megnyitja az utat a kárpiton át	58
11. tanulmány: Jézus, hitünk Szerzője és Beteljesítője	64
12. tanulmány: „...rendíthetetlen országot kapunk”	70
13. tanulmány: „A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek”	76

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogy vagy:

- www.gyereahogvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifiinfo.hu

Reménység Evangélizációs Központ (REK):

- www.remenyvtv.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

A zsidóknak és nekünk írt levél

Alapigék: 4Mózes 13; 1Kir 19:1-18; Zsid 2:3-4; 3:12-14; 13:1-9, 13;
1Pt 4:14, 16

Áttekintés

Bevezető: A zsidókhöz írt levelet eredetileg az őskeresztény egyház Pál apostol leveleként kapta és olvasta. Az apostol szerzőségét jelöli, hogy a görög kéziratokban is az ő írásai közé sorolták. A legrégebb, fennmaradt kéziratokban, amelyeket Kr. u. 200 körülire datálnak, ezt az iratot közvetlenül a Római levél után találjuk az Újtestamentumban, de ma a Bibliánkban Jakab, Péter, János és Júdás levelei előtt szerepel.

Az irat nem a levelek megszokott stílusát követi (lásd Zsid 1:1-3). Hiányzik belőle Pál neve, mint ahogyan a konkrét címzettek, az üdvözlések, a köszönetnyilvánítás is (vö. Fil 1:1-11). A vége azonban valóban levélformára utal. Itt a szerző – aki Ellen White szerint nem más, mint Pál – időszerű tanácsokat ad hallgatóságának: „*Kérlek pedig titeket, testvéreim, szívleljétek meg ezt az intó beszédet, hiszen csak röviden írtam nektek*” (Zsid 13:22). Köszönti a gyülekezetet és a vezetőket is: „*Köszöntétek minden elöljárókat és a szenteket mind. Köszöntenek titeket az Itáliából valók*” (Zsid 13:24). Majd levelét befejező jókívánságával zárja: „*Kegyelem mindnyájatokkal*” (Zsid 13:25)! Így az általunk említett különbözőségek fényében azt mondhatjuk, hogy *A zsidókhöz írt levél* egy kissé szokatlan levél.

A tanulmány témái:

Az e heti tanulmány három dolgot emel ki: a levél „műfaját”, hallgatóságát és az „utolsó napokat”, amelyekben az olvasók élnek.

Kommentár

A zsidókhöz írt levél műfaja

A zsidókhöz írt levél stílusát keresztény hitszónoklatként vagy prédikációként azonosították. Milyen szövegbeli indokok szólnak emellett, hogy *A zsidókhöz írt levelet* prédikációnak tekintsük?

Először is, Pál „intő beszédként” jellemzi munkáját (Zsid 13:22), amelyet leginkább szóbeli előadásként lehet értelmezni. Hasonló ahhoz, mint amikor Pál és Barnabás az első misszióútkon egy szombaton együtt látogattak el a zsinagógába a pizidiai Antiókhiaiban. A zsinagóga vezetői megkérdezték tőlük, hogy van-e valami buzdító szavuk a néphez (lásd ApCsel 13:15), mire Pál felállt és elmondta a zsinagógában az evangélicációs prédikációját, amelyet ApCsel 13:16-41 szakaszában találunk.

Másodszor, *A zsidókhöz írt levél* megkülönböztető módon használja a többes szám első személyű névmást (mi/minket/mienk), ami lehetővé teszi, hogy a beszélő azonosítsa magát a hallgatóival, miközben a tekintélyét is megerősíti.

Harmadszor, több utalást találunk a beszédre és a hallgatásra, mint az írásra és az olvasásra, ami egyébként más esetekben jellemző Pál fogalmazásmódjára. Figyeljük meg a következő példákat: „...amelyről **szólunk**” (Zsid 2:5); „*Erről nekünk sok és nehezen megmagyarázható **mondanivalónk** van, mivel restek lettetek a **hallásra**”* (Zsid 5:11); Az **elmondottak** lényege az...” (Zsid 8:1); „**És mit mondjak még**” (Zsid 11:32, a szerzőtől származó kiemelés).

Negyedszer, *A zsidókhöz írt levélre* jellemző a kifejtés és az intés mesteri váltakozása. A görög-római korban élő szónokok ezt a sémát használva úgy igyekeztek nyomatékosítani a mondandójukat, hogy közben ne veszítsék el a hallgatóság figyelmét. Megfigyelhető, hogy *A zsidókhöz írt levél* 1. fejezetének a kifejtése egyenesen elvezet Zsid 2:1-4 intéséhez. Zsid 2:5-1 érvelése azonnal átvált az alkalmazásra Zsid 3:1-ben. Zsid 3:2-6 tárgyalását hangsúlyozza az „azért tehát” kifejezés, amely Zsid 3:7-13 figyelmeztetéséhez csatlakozik. Azután Zsid 3:14-19 kifejtését Zsid 4:1 alkalmazza, miközben Zsid 4:2-10 kifejtése beletorkollik Zsid 4:11-16 szakaszába stb. (Többet is megtudhatsz *A zsidókhöz írt levél* kifejtéseinek és intéseinek váltakozásáról a következő könyvből: Donald A. Hagner:

Encountering the Book of Hebrews: An Exposition, Encountering Biblical Studies. Grand Rapids, MI, 2002, Baker, 28. o.).

Ötödször, a szóbeli előadásmód mellett szól a stílus, ahogyan Pál a témákat bemutatja, a halmozás hatását kelti. Ezeket a témákat később teljesen kifejti. Például Jézus közössége az emberiséggel, amelyről Zsid 2:14-18 beszél, témája Zsid 5:1-10 szakaszának. Zsid 3:1-6-ban bemutatja a hitet, aminek a magyarázatát Zsid 12:1-3-ban találjuk. Jézus főpapi tisztségét (Zsid 4:14; 5:1-10) bővebben fejtegeti Zsid 7:1-9:28 szakaszában.

Összefoglalásképpen elmondhatjuk, hogy ha úgy tekintünk *A zsidókhoz írt levélre*, mint „intő beszédre”, elkerülhetetlen a következtetés, hogy eredetileg prédikációnak készült. Az utóbbi elemek is súlyt adnak ennek a következtetésnek: 1) a többes szám első személyű névmás megkülönböztető használata, 2) a hallásra és beszédre való utalások, 3) a kifejtés és az intés váltakozásai, valamint 4) az a mód, ahogyan Pál körültekintően bevezeti a témákat és később kidolgozza azokat.

Megbeszélendő kérdések: Hol vannak még a Bibliában vagy az Újszövetségben feljegyzett prédikációk? Hogyan viszonyulnak ezek *A zsidókhoz írt levélhez*? Milyen közös elemei vannak ezeknek a prédikációknak *A zsidókhoz írt levéllel*, és milyen elemek különböznek?

A zsidókhoz írt levél hallgatósága

A zsidókhoz írt levél közönségének pontos kiléte nem derül ki egyértelműen, mivel a könyvből hiányzik a szokásos levélírói bevezetés, amely megnevezné a hallgatóságot. A Biblia szövege alapján biztosan csak annyit mondhatunk, hogy a címzettek keresztények. Ez a következtetés egyértelműnek látszik Pál felhívásából, hogy tartsanak ki hitvallásuk mellett: „*Mivel tehát nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk hitvallásunkhoz*” (Zsid 4:14; lásd még Zsid 10:23). Erősen vitatott, hogy a címzettek zsidó keresztények, pogány keresztények voltak vagy a közönség vegyes volt. A levél sehol nem említ zsidókat, sem keresztényeket. Nem említi a körülmetélkedést és a templomot sem (ne tévesszük össze a „szentel”, amit szentélyenek fordítanak, sem a „sátorral”, amit szent sáornak, hajléknak fordítanak). Továbbá, a levél tartózkodik az olyan „megosztó” kifejezésektől is, mint a zsidó vagy pogány. Ezek arra utalnak, hogy a közönség vegyes lehetett. Így a „zsidókhoz” cím egy régi feltételezés

a címzettekkel kapcsolatban. Bárkik voltak a címzettek, számukra az „Isten népe” (Zsid 4:9) volt a fontos meghatározás, hogy oda tartozhattak.

Az író olyan keresztény közösségnek szánta a levelet, amely átment egy legalább három szakaszból álló tapasztalaton.

Az első szakaszt a misszió jellemezte, amelyet Krisztus szem- és fültanúi végeztek (Zsid 2:3). Ezt a szakaszt az Istentől kapott jelek és csodák, valamint a Szentlélek kiáradása kísérte (Zsid 2:4). Akik ebben az időben lettek keresztények, „megvilágosítottak”, „megízlelték a mennyei ajándékot”, „részeséivé lettek a Szentléleknek” és „megízlelték az Isten jó beszédét és az eljövendő világ erőit” (Zsid 6:4-5). E tapasztalatok által a közösségben kialakult a csoportazonosság, megkülönböztették magukat a külvilágtól.

A második szakaszra a kívülről érkező üldözés volt jellemző, míg a közösségen belüli személyek szolidaritást mutattak egymás iránt (Zsid 10:32-33). Az üldözés szörnyen kegyetlenné vált, Pál mégis úgy emlékszik vissza, hogy hallgatósága *örömmel fogadta vagyonának elrablását* is (Zsid 10:34). Azonban a hosszabb időn át tartó ilyen fokú, kegyetlen üldözés kimerüléshez, kételyhez és rossz közérzethez vezethet.

Ezek az állapotok jelentették a problémát a harmadik szakaszban. Ezért mond Pál ilyen szenvedélyes prédikációt. Hallgatóságát bátorítani, buzdítani és figyelmeztetni akarja. Figyelmezteti őket, hogy el ne sodródjanak (Zsid 2:1), mert arra vágyik, hogy az élő Istentől senki el ne szakadjon (Zsid 3:12) és senki ne legyen engedetlen (Zsid 4:11), mint a pusztai nemzedék volt. Bátorítja hallgatóit, hogy inkább növekedjenek, mintsem visszafejlődjenek. Tudja, hogy hallgatói még „tejet” igényelnek a „kemény eledel” helyett (Zsid 5:12), továbbá elhanyagolják az „összejöveteleiket”, ami egyeseknek „szokásává” vált (Zsid 10:25). Pál arra buzdítja a hívőket, hogy ne dobják el bizodalmaikat, „*amelynek nagy jutalma van*” (Zsid 10:35).

Összefoglalásképpen megállapíthatjuk, hogy *A zsidókhöz írt levél* hallgatósága olyan keresztényekből állt, akik átmentek a lelkes evangelizáció, majd a heves üldöztetés szakaszain, és eközben annyira elfáradtak és elcsüggedtek, hogy Pál már féltette örök üdvösségüket. A hívők közötti

lelki kimerültség és csüggedés eluralkodása indította erőteljes prédikációja elmondására.

Elmélkedjünk: Gondoljunk vissza gyülekezetünk életszakaszaira! Vizsgáljuk meg, hol tartunk az Istennel való lelki utazásban, *A zsidókhöz írt levél* közönségével összehasonlítva! Készen állnánk még vagyonunk elrablását is örömmel fogadni? Az efezusi gyülekezet elveszítette kezdeti szeretetét (Jel 2:4). Hasonló megfigyelést tehetnénk *A zsidókhöz írt levél* hallgatóságáról is, akiknek lelki buzgalmuk alábbhagyott, amint szenvedésük fokozódott. Milyen következményei vannak az ilyen veszteségnek?

„Ez utolsó időkben”

Isten végső és döntő üzenete az emberiséghez az Ő Fia, Jézus által érkezik hozzánk, *„ez utolsó időkben”* (Zsid 1:1-2). Az „utolsó idők” Jézus testet öltésével kezdődtek el és második eljövételével érnek véget, amikor ellenségei lábai zsámolyává lesznek (Zsid 1:13). *„Ez utolsó időkben”* Isten nemcsak Jézus szavai, hanem tettei által is szólt, különösképpen halála, feltámadása és felemeltetése által. Ezért van szüksége mind *A zsidókhöz írt levél* hallgatóságának, mind nekünk arra, hogy *„még jobban figyeljünk a hallottakra, hogy valamiképpen el ne sodródjunk”* (Zsid 2:1).

Megbeszélendő kérdés: Mit fejez ki Zsid 2:1 metaforája az „elsodródásról”?

Gyakorlati alkalmazás

Beethoven öt éves korában apja felügyelete alatt már hegedült, tizenhárom éves korára orgonakoncerteken játszott. Húszas éveiben olyan híres zeneszerzőknél tanult, mint Haydn és Mozart, képességeit fejlesztve termékeny zeneszerzővé vált. A zene iránti lelkesedéséből több fenséges szimfónia, zongoraverseny és számos kamaradarab született. A zene iránti szeretete egyre kiválóbb teljesítmények magasságába röpítette őt. Azonban Beethoven számára nem voltak ismeretlenek a nehézségek. Huszonévesen kezdte elveszíteni hallását, ötvenes éveiben teljesen megcsütkült. Gondoljunk bele, mit jelenthetett ez neki mint zenésznek!

Képzeljük magunkat *A zsidókhöz írt levél* hallgatóinak a helyébe! Keresztényi lelkesedésünk csúcspontján váratlan baj ér. Hogyan reagálnánk ilyen helyzetben *A zsidókhöz írt levél* prédikációjára?

MEGLEPETÉS-ŐRSÉG

Andrew McChesney

A házasságkötés általában boldog alkalom, amikor a családok ünnepelnek.

Khome és férje, Eung azonban csak szenvedtek a mindentől távol eső falujukban, Laoszban. Khome a laven népcsoporthoz tartozik, és egy spiritiszta médium lánya. Arra a sorsra nevelték, hogy majd átveszi anyja helyét. Ő azonban megtalálta az Urat, és a szülői akarat ellenére átadta neki a szívét. Amit pedig még rosszabbnak tartott az anyja, feleségül akart menni egy másik népcsoportbeli keresztény férfihoz. Úgy tűnt, mindenki a házasság ellen van, még a gonosz démonok is.

Egy nap megjelent Khomének egy gonosz lélek és ránevetett. Khome gyorsan letérdelt és imádkozott. Felállt, kézbe akarta venni a Bibliáját, hogy olvassa. A Biblia csak pár lépésnyire volt tőle, de a lába annyira elnehezedett, hogy alig tudott megmozdulni, mintha földbe gyökerezett volna. Miközben küszködött, hogy elinduljon, imádkozni kezdett: „Istenem, védj meg engem! Szabadíts meg!” Végül odaért a Bibliához, kinyitotta, olvasott belőle néhány igeverset, imádkozott Jézus nevében és a gonosz lélek elmenekült.

A gonosz erővel való küzdelem még évekig folytatódott. Szüleik, rokonaik mind nyíltan kifejezték gyűlöletüket irántuk. Hamis vádakkal feljelentették őket. Amikor a rendőrök kiérkeztek, hogy letartóztassák őket, a ház előtt rejtélyes alakokat láttak. Rémülten elrohantak. A második letartóztatási kísérlet is kudarcba fulladt, mert akkor pedig a házon belül találtak a különös lényekkel. Elterjedt a hír, hogy a házaspárnak természetfeletti őrjei vannak, ezért tisztelni kezdték őket. Khome és a férje mindenkinek segített, akinek csak tudott. A betegek és megszállottak hozzájuk jöttek segítségért. Egyenként elfogadták Jézust, és a házaspár otthonában házi gyülekezet alakult. Khome lánytestvére egy ideig ellenállt az evangéliumnak, de egy éjjel különös fényt látott ragyogni a házukból. A faluban senkinek a házában nem volt áram. Khome nem tudta testvérének megmagyarázni a jelenséget, hiszen mivel aludtak, nem láttak semmit. Ezután Khome nővére is elfogadta Jézust. Khome és a férje a mai napig fényesen ragyogó lámpásként szolgálnak a laven népcsoport tagjai között Laoszban.

A zsidókhoz írt levél üzenete

Alapigék: Zsolt 132:1-5; Lk 1:30-33; Zsid 1:5-14; 2:14-16; 5:1-4; 8:8-12; 1Pt 2:9

Áttekintés

Bevezető: Amint a múlt héten megjegyeztük, az újszövetségi keresztények úgy olvasták *A zsidókhoz írt levelet*, mint amit Pál apostol írt. Szigorúan véve azonban *A zsidókhoz írt levél* írójának a neve nem ismert. A találgatások legalább 13 lehetséges szerzőjelöltet tartanak számon, mint Lukács, Barnabás, Júdás, István, Priszilla és Akvila, Apollós vagy Mária, Jézus édesanyja. Magából a levélből négy tényre következtethetünk biztonsággal a szerzősége vonatkozóan:

Először, a szerző férfi volt, ami az eredetiben a hímnemű melléknévi igenév használatából is látszik, pl. Zsid 11:32 versében. Másodsor, jól képzett lehetett. *A zsidókhoz írt levél* görög nyelvezete messze a legjobb az egész Újszövetségben. Harmadsor, a szerző ismerte a Szentírás értelmezésének zsidó módszereit, mint például a *Gezerah Shavah* (analógiás érvelés) és más hasonló technikákat. Negyedsor, a szerző mélységeiben ismerte a zsidó Szentírásokat. *A zsidókhoz írt levélben* a legkiterjedtebb az ószövetségi idézetek használata. Ötödször, a szerző ismerte Timóteust (Zsid 13:23). Mindezek a tények inkább a páli szerzőség mellett szólnak, mint ellene. A szerző nem közölte az okát, de úgy döntött, hogy névtelen marad. A névtelensége azt sugallhatja, hogy az üzenet fontosabb, mint a szerző kiléte. Ugyanakkor mulasztást követnénk el, ha nem vennénk figyelembe, hogy Ellen G. White a páli szerzőséget támogatja. Az isteni kinyilatkoztatásba vetett hittel megyünk tovább, és a tanulmányok során a szerzőt Pálként fogjuk emlegetni.

A tanulmány témái:

Heti tanulmányunk két témát hangsúlyoz: 1) Krisztus a Királyunk és 2) Krisztus a Közbenjárónk.

Kommentár

Krisztus a Királyunk

A zsidókhöz írt levél 1. fejezetét röviden ezzel a bibliai kijelentéssel tudnánk összefoglalni: Krisztus „feljebbvaló az angyaloknál” (Zsid 1:4). A zsidókhöz írt levél 2. fejezetének összefoglalása pedig ez a bibliai kijelentés lehetne: Krisztus egy rövid időre „kisebbsé lett az angyaloknál” (Zsid 2:9). Tanulmányunkban a következő kérdésre kívánunk választ adni: Mi helyezi Jézust az angyalok fölé, mi emeli Őt királyi pozícióba?

„Miután sokszor és sokféleképpen szólt Isten hajdan az atyákhoz a próféták által, ez utolsó időkben Fia által szólt hozzánk, akit mindennek az örökösévé tett, aki által a világot is teremtette” (Zsid 1:1-2). Pál el akarja mondani hallgatóságának, hogy Isten szólt és ma is szól: sokszor szólt „hajdan” és szól most az „utolsó időkben”. Különböző hallgatóságnak szól: „az atyákhoz” és „hozzánk”, eltérő eszközökkel: „a próféták” és a „Fia” által. Isten „sokféleképpen” szól.

Melyek Isten kommunikációs módszerei? Szemtől szembe beszélt Ádámmal és Évával (1Mózes 3. fejezet). Mózeshez a csipkebokorból szólt, amit teofániának nevezünk – ez Isten megjelenését jelenti (2Móz 3:2-6). Bálámhoz egy szamar által szólt (4Móz 22:28); a kis Sámuel pedig néven szólította (1Sám 3:10); Illéshez halk, szelíd hangon beszélt (1Kir 19:12); Ézsaiásnak látomást mutatott a templomban (Ézs 6:1-9); Hóseást pedig a családi körülményei által szólította meg (Hós 1:2). Ezekben a kommunikációs módszerekben egy a közös: nem teljesekek.

Isten végső és legkiemelkedőbb kinyilatkoztatása „ezekben az utolsó napokban” történik, amikor „Fián keresztül” szól. Isten nemcsak Jézus szavai által szól, hanem Jézus cselekedetein és jellemén keresztül is. A kinyilatkoztatása fokozatos, de nem az igazból a még igazabba, az érettből a még érettebbe történik, hanem fokozatos az előrehaladás Isten önkijelentésében. Amikor Jézus szavai, tettei és jelleme által szól, Isten maga a beszélő.

Pál hét olyan kijelentést tesz a Fiúról, amelyek messze minden angyal fölé emelik Őt. Először, az Atya „mindennek az örökösévé” tette Krisztust (Zsid 1:2). Ő az elsőrendű örökös, a követői pedig az örökösársai, „akik örökölni fogják az üdvösséget” (Zsid 1:14). Az örökség témájára alapozva

az első keresztyének megerősítették, hogy feltámadása és felmagasztalása révén Krisztus mennyei örökséget kapott, amelyben követői is osztoznak. „*Aki győz, örökölni fogja mindezt*” (Jel 21:7). Ugyanígy a Biblia azt is megerősíti, hogy „*az igazságtalanok nem fogják örökölni Isten országát*” (1Kor 6:9-10).

Másodszor, az Atya Krisztus által teremtett: „*Aki által a világot is teremtette*” (Zsid 1:2). Krisztus mint örökös nem csupán egy végidei (eszkatológiai) képviselő (aki által Isten a végidőben szól hozzánk), hanem Ő a teremtést végbevivő Személy. A Fiúnak ez a szerepe előre mutat eszkatológiai győzelmére. János közvetve megerősíti ezt, amikor kimondja, hogy „*Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött*” (Jn 1:3).

Harmadszor, Krisztus Isten „*dicsőségének visszatükröződése*” (Zsid 1:3). Egyes fordítások úgy adják ezt vissza, hogy „*Isten dicsőségének a tündöklése*” (NIV). Továbbá, Krisztus Isten „*valóságának képmása*” (Zsid 1:3). A görög „*képmás*” lenyomatot jelent egy tárgyon, főként pénzérmén. Mind a két kifejezés, a „*visszatükröződés*” és a „*képmás*” is ugyanazt hangsúlyozza: Jézus az istenség teljes és igaz képviselője. Mindkét kifejezésnek ugyanaz a lényege, miszerint Jézus Isten „*lényének a lenyomata*.” Amit Pál itt mond, azzal párhuzamos, mint amiről Jézus tanúskodik: „*Aki látott engem, látta az Atyát*” (Jn 14:9). Nincs jobb kinyilatkoztatója Istennek, mint Jézus Krisztus. Ha tudni akarjuk, hogy milyen az Isten, ismerjük meg Jézust!

Negyedszer, Jézus az, „*aki hatalma szavával fenntartja a mindenséget*” (Zsid 1:3). Jézus nemcsak létrehozta szavával a létező dolgokat, hanem hatalma szavával fenn is tartja azokat.

Ötödször, Krisztus a „*bűneinktől megtisztított minket*” (Zsid 1:3). Ő, aki Isten teremtő tevékenységének végrehajtója volt, egyben az üdvözítés munkájának a cselekvője is azért, hogy a bűnbánó embereket megtisztítja bűneiktől. Krisztus önfeláldozása „*megtisztítja lelkiismereteket a holt cselekedetektől, hogy az élő Istennek szolgáljatok*” (Zsid 9:14).

Hatodszor, miután Krisztus befejezte engesztelő munkáját, „*a Felség jobbára ült a magasságban*” (Zsid 1:3). Ez az ülő helyzet közvetlen utalás Zsolt 110:1-re, amelyet az 1. fejezet vége idéz: „*Ülj az én jobbomra, amíg*

ellenségeidet lábad zsámolyává teszem” (Zsid 1:13). Jézus a főtanácsban, kihallgatása alkalmával ezeket a szavakat mondta: „Mostantól fogva meglátjátok az Emberfiát az Istennek hatalmas jobbján ülni” (Mt 26:64).

Hetedszer, Krisztus *„annyival feljebbvaló az angyaloknál, amennyivel náluk különb nevet örökölt” (Zsid 1:4). Hogyan feljebbvaló Krisztus az angyaloknál? Ezt a kérdést a következő idézetek sorozata válaszolja meg (lásd Zsid 1:5-14): Jézusnak imádat jár (Zsid 1:6), amit a szent angyalok önmaguknak nem fogadnak el (Jel 19:10; 22:8-9). Krisztusnak trónja és jogara van (Zsid 1:8) és királlyá avatták (Zsid 1:9). Ő teremtette az eget és a földet (Zsid 1:10) és az Isten jobbján ül (Zsid 1:13). Krisztus *„feljebbvaló lett az angyaloknál”* – ez a koronázási szertartására utal, amelyről a vasárnapi tanulmányban szóltunk.*

Összefoglalva, mi teszi Jézust feljebbvalóvá az angyaloknál? Isten a múltban sokszor és sokféleképpen szólt az atyáknak, de ezekben az utolsó napokban a Fia által szól, aki mindeneknek örököse lett, aki mindennek a Teremtője, aki Isten dicsőségének a visszatükröződése és a valóságának a lenyomata, aki mindeneket fenntart, aki megtisztít a bűnöktől és aki az Isten jobbján ül. Így Krisztus az angyalok fölé emelkedik és feljebbvaló náluk, hiszen ők szolgáló lelkek azokért, akik öröklik az üdvösséget (Zsid 1:14). Ezen felül Krisztus elfogadja az imádatot a trónján, Isten jobbján. Krisztus a KIRÁLYUNK.

Krisztus a Közbenjárónk

A közbenjáró két fél közé áll, hogy egyezsége vezesse őket vagy kapcsolatot teremtsen közöttük. Mózes volt a Sinainál kötött szövetség első közbenjárója (Gal 3:19-20). A pásztori levelekben pedig Pál elmondja, hogy van *„közbenjáró Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus” (1Tim 2:5). A zsidókhöz írt levél* hozzáteszi, hogy Ő az *„új szövetség közbenjárója” (Zsid 9:15; 12:24). Két kérdés vár válaszra: 1) mi ez a szövetség A zsidókhöz írt levélben? 2) Miért jobb az új szövetség?*

Válasz az első kérdésre: a szövetség *A zsidókhöz írt levélben* egy kötelező érvényű megállapodásra, a felek közötti egyezsége utal. Pál beszél az első, elavult szövetségről (Zsid 8:13) és a második, jobb szövetségről (Zsid 7:22; 8:6). Az első szövetségben Isten megalapította az áldozati rendszereket, a lévita papságot és a szertartásokat (Zsid 5:1-4). A lévita

papság révén azonban nem lehetett erkölcsi tökéletességre jutni, mivel gyenge volt, nem tökéletes (Zsid 7:11, 18). Miért nem lehet az erkölcsi tökéletességet elérni? Mert a bikák és bakok vére nem veheti el az ember bűnét (Zsid 10:4). Miért volt az első szövetség gyenge, miért nem hatott igazán? Mert a papok halandó emberekként meghaltak (Zsid 7:23). Továbbá, azért sem, mert nekik először önmagukért kellett áldozatot vinniük, mielőtt az általuk képviselt nép bűnéért mutattak volna be áldozatot (Zsid 5:3). Ilyen értelemben az első szövetség nem volt teljes, elavulttá vált Krisztus magasabb rendű áldozatának és különb papságának megérkezésével.

Válasz a második kérdésre: a második szövetségben Isten nem egy egyszerű, halandó papot választott ki, hanem azt, aki örökké él (Zsid 7:24). Többé már nem áldoztak bikákat és kecskéket, amelyek amúgy sem vehették el a nép egyetlen bűnét sem (Zsid 7:27; 9:14; 10:12). Eljött Jézus, hogy saját áldozata által eltávolítsa a bűnt (Zsid 9:26) és megtisztítsa a lelkiismeretet a holt cselekedetektől (Zsid 9:14). Ez az, amiért a második szövetség minőségileg különb, és Jézus ennek az új, jobb szövetségnek a Közbenjárója. Krisztus a KÖZBENJÁRÓNK.

Gyakorlati alkalmazás

Megbeszélendő kérdések:

- 1) Isten szólt a múltban és szól ma is. Hogyan szól hozzánk? Hogyan tudjuk megkülönböztetni a hangját más „hangoktól”, amelyek a figyelmünkért versengenek?
- 2) Isten országának örökostársai vagyunk Krisztussal, tehát hogyan értékeljük a föld mulandó dolgait?
- 3) Jézus a hatalma szavával tart fenn mindent. Hogyan tartott meg minket a nehéz időkben?

A CSODAKŐ

Andrew McChesney

Egy csodakő állította meg Bounprany Vannady kisteherautóját, aki akkor a Hetednap Adventista Egyház Laoszi Uniójának elnökeként szolgált.

Csak egy kis patak sekély vizén kellett átjutnia, ahol minden autó gond nélkül átkelt. Legalábbis eddig. Senki nem hallott arról, hogy akár egyetlen jármű is elakadt volna ott, az ő kocsija viszont megállt, éppen a patak kellős közepén. Bounprany és a vele utazó két fiatal lelkész talált egy kisebb követ, ami az útban volt, de az túl kicsinek tűnt ahhoz, hogy megállítsa az autót. Mégis eldobták onnan, csak a biztonság kedvéért, majd próbálták újraindítani a járművet. Nem indult. Leintettek egy arra haladó autót, hogy húzza be az övékét, és így működésbe lépjen az akkumulátor, de úgy sem indult.

Már sötétedett, amikor Bounprany elgyalogolt a következő faluig. A kérésére néhányan indultak, hogy segítsenek, de ők sem tudták beindítani a kocsit. A falu főnöke meghívta Bounpranyt az otthonába, a két fiatal pedig az autóban aludt.

„Mit csinálnak itt, a területünkön?” – tudakolta a főnök.

Bounprany elmagyarázta, hogy sportfelszerelést visznek a következő faluba. Remélte, hogy kapcsolatot építhet azzal a faluval. Szavaiból a falu főnöke megérezte, hogy Bounprany keresztény, és elmondta, hogy ő is az. Előhúzott egy – a Hetednap Adventista Egyház által kiállított – oklevelet, ami bizonyította, hogy néhány évvel korábban elvégezte a Reménység Hangja Levelezőiskolát. Elmondta, hogy akkoriban segítséget kért egy gyülekezeti vezetőtől, aki azonban elküldte, így most a falu 200 lakójával együtt magukban imádják Jézust. Megkérte Bounpranyt, hogy tanítsa őt és a falu lakóit a hetedik napról, a szombat-ról.

Ebben a pillanatban eszmélt rá Bounprany, hogy egy angyal állíthatta meg a kisteherautójukat. Olyan volt, mint Bálám szamarának esete, amikor nem akart tovább menni, mert az Úr angyalát látta. Másnap reggel az autó az első kulcsfordításra indult.

Jézus, a megígért Fiú

Alapigék: 2Móz 24:16-17; Ézs 2:2-3; 44:24; Lk 1:31; Zsid 1:5, 10; 4:1-4

Áttekintés

A tanulmány témái:

A történelem folyamán az emberek mindig várták az eljövendő Megváltót. A bűneset után Ádám és Éva úgy gondolták, hogy elsőszülött fiúk, Kain lesz a megígért Szabadító. Ábrahám azt az ígéretet kapta, hogy fia, Izsák által a föld minden nemzetsége áldásban részesül. Dávidnak Isten fiút ígért, akinek uralkodása örökre megmarad, ha hűséges lesz. Azonban egyikük sem gondolta, hogy maga Isten lesz a megígért Megváltó.

Az Ószövetségben a próféták időnként rejtélyes messiási jövendöléseket mondtak az „*utolsó napokban*” kifejezéssel élve (pl. 4Móz 24:14-17). Ez különbözik azoktól az ószövetségi próféciáktól, amelyekben a „vég idején” kifejezést találjuk (pl. Dán 8:17, 19). Jézus eljövetelével beköszöntöttek az „*utolsó napok*”. Az intertestamentumi kornak nevezett hosszú idő után Isten újra szólt, ekkor azonban a legvilágosabban és a legteljesebb módon, Jézus Krisztus által. Jézus egyenlő az Istennel, Ő az Isten „*dicsőségének visszatükröződése és valóságának képmása*” (Zsid 1:3), a Teremtő, a világmindenség fenntartója. Valaki megkérdezheti, hogy ha Krisztus egyenlő az Istennel, hogyan írhatja Pál az Atya nevében szólva Jézusról, hogy „*én Fiam vagy te, ma szültelek téged*” (Zsid 1:5)? Azt jelentheti ez, hogy Jézus született és nem örökkévaló? Fejtsük ki a válaszunkat!

Kommentár

Krisztus természete

A bevezető végén feltett kérdés különböző magyarázatokat váltott ki. Az előző szakasz (Zsid 1:1-3) a prófétákhoz viszonyította Jézust és különb voltát bizonyította. A következő szakaszban (Zsid 1:4-14) Pál azt kívánta kiemelni, hogy Krisztus feljebbvaló az angyaloknál. Felsőbbrendűsége hangsúlyozásának oka lehet a hallgatóság élénk érdeklődése az angya-

lok iránt vagy akár az angyalok tisztelete, mint ami a kolossébeli gyülekezetben volt (Kol 2:18).

Zsid 1:5 két ószövetségi részt idéz az érvelés alátámasztásához. Ezek közül az első Zsolt 2:7. Eredeti összefüggésében ez a zsoltár földi királyokról és uralkodókról szól, akik összeesküdtek Isten ellen, Ő azonban neveti és megrémiszi őket. Végül az Úr trónra emeli isteni királyát a Sionon (Zsolt 2:6), majd kijelenti: „*Én fiam vagy te; én ma nemzetelek téged*” (Zsolt 2:7 KAR). Pál a pizzidiai Antiókhában elmondott prédikációjában Jézus feltámadására alkalmazza ezt a szöveget (ApCsel 13:33). A kereszténység korszakain át ennek a zsoltárnak krisztológiai értelmet tulajdonítottak. Azt jelentené ez, hogy Isten a feltámadáskor nemzette Jézust? Ezt a kérdést tettük fel a bevezető végén.

Egyáltalán nem. Isten egyszerűen előhívja Fiát a sírból Gábiel angyal, „Isten seregének leghatalmasabb harcosa” által, aki „betöltötte azt a helyet, amelyből Sátán kibukott”, aki elhengerítette a követ Krisztus sírjának bejáratától, mintha csak egy kis kavics lenne. A sírt őrző katonák „hallották őt kiáltani, »Isten Fia, jöjj elő, Atyád hív téged«” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 688-689. o.). Az Atya így hívta elő a Fiát. Hasonlóan ahhoz, ahogyan 1Kor 4:15-ben mondja Pál a korinthusiaknak: „*a Krisztus Jézusban én nemzetelek az evangélium által*” (a szerző fordítása). Ez azt jelenti, hogy Pál nemzette volna az egyházat? Természetesen nem, hanem lelki életre hívta őket; lelki értelemben nemzette őket (ugyanaz a kifejezés, mint Onézimusz [Filem 1:10] és a keresztények esetében, lásd 1Jn 2:29 és 3:9 stb.).

A második idézettel, ami 2Sám 7:14-ből származik, Pál bizonyítja Krisztus felsőbbrendűségét az angyalokhoz képest. Az eredeti összefüggésben arról van szó, hogy Dávid templomot tervez építeni, de Nátán közli vele, hogy az Úr házat a fia, Salamon fogja felépíteni. Az Úr ezt ígéri: „*Atyja leszek, és ő a fiam lesz*” (2Sám 7:14). A vers eredeti összefüggésében nem vonatkozhat Krisztusra, mert így folytatódik: „*mikor gonoszul cselekszik, megfenyítem őt férjhez illő vesszővel és emberek fiainak kijáró büntetéssel*” (2Sám 7:14). Nyilvánvalóan ez a bűnös Salamonra, nem pedig a bűntelen Krisztusra vonatkozik.

Zsolt 2:7-ben és 2Sám 7:14-ben azonban van valami közös: mindkettő azt hangsúlyozza, hogy Izrael királya és Salamon is Isten fia: „*Én fiam vagy te; én ma nemzetelek téged*” és „*Atyja leszek, és ő a fiam lesz.*” A hangsúly nem a nemzésen van, hanem a Dávid házából való király adoptálásán és fiának királyságán, amely később, *A zsidókhöz írt levélben* áthelyeződik Krisztusra. A bevezető szakasz Zsid 1:5-ben felveti a kérdést: „*Mert kinek mondta valaha az angyalok közül: „Én Fiam vagy te, ma születek téged*” (Zsid 1:5)? A nyilvánvaló válasz, hogy egy angyalnak sem. Csak Krisztus lett „*Anyival feljebb való az angyaloknál, amennyivel náluk különb nevet örökölt*” (Zsid 1:4). Az „*én Fiam*” olyan cím, amelyet nem lehetett alkalmazni egyetlen angyalra sem. Egyiküknek sem mondta Isten: „*Űlj az én jobbmra, amíg ellenségeidet lábad számolyává teszem*” (Zsid 1:13).

Valaki azonban tiltakozhat az ellen, hogy ebben az összefüggésben az atyaságot örökbefogadásnak tekintsük: „*Amikor pedig behozza elsőszülöttjét a világba*” (Zsid 1:6). A tiltakozó megkérdezheti: vajon ez a vers nem azt bizonyítja, hogy Jézus elsőszülött volt? Jó kérdés. Az „*elsőszülött*” kifejezés valóban az elsőszülöttséget jelenti olyan szövegekben, mint 1Móz 25:13, 27:19 és 35:23, de az Ószövetség Izraelt is elsőszülöttnak nevezi (2Móz 4:22-23), szemben Egyiptom elsőszülöttjével. Zsolt 89:28 Dávidot elsőszülöttnak nevezi, noha tudjuk, hogy a nyolc testvér között ő volt a legfiatalabb, így egyáltalán nem lehetett elsőszülött. Az Újszövetségben Jézus Mária elsőszülöttje (Lk 2:7), elsőszülött a sok testvér között (Róm 8:28), minden teremtménynek elsőszülöttje (Kol 1:15) és elsőszülött a halottak között (Kol 1:18; Jel 1:5). Ezek a szövegek azt mutatják, hogy az „*elsőszülött*” cím Krisztusnak az egyházban, a teremtésben, a világmindenségben és a feltámadottak között való elsőbbségére utal. Összekapcsolva Zsid 1:5-6 verseit arra a megállapításra jutunk, hogy Krisztus az a dávidi király, akit Isten ezzel a felszólítással mutatott be a világnak: „*És imádjá őt Isten minden angyala*” (Zsid 1:6). Az 1. fejezet további szakasza veszi ezeket a bizonyítékokat a Szentírásból és négy megállapítást tesz: 1) Isten csak egyvalakit nevez „*Fiúnak*” (Zsid 1:5), Ő pedig Krisztus. 2) Az angyalok imádják a Fiút (Zsid 1:6). 3) A Fiú a változatlan, igaz és felkent Király, aki a mennyet és a földet teremtette (Zsid 1:8-10). 4) A Fiú Isten jobbján uralkodik, míg az angyalok szolgáló lelkek azok érdekében, akik üdvözülnek (Zsid 1:11-14).
Összefoglalásképpen elmondhatjuk, hogy Krisztust nem az Atya nem-

zette, hanem az Ő testet öltése révén örökbe fogadta az emberi családot abban, „*aki minket szeretett*” (Ef 1:6). Így Krisztus az „elsőszülött” címet kapta. A státusza messze felette áll az angyalokénak, Ő méltó az imádatra. Ellen G. White a következőt mondja Krisztus örökkévalóságáról, amikor tanácsot ad az egyháznak, hogyan lehet a legjobban elérni a többi keresztényt: „Ne emeljük ki az üzenetnek azokat a vonásait, amelyek az emberek szokásait és gyakorlatát elítélik, amíg nincs lehetőségük megismerni, hogy mi hiszünk Krisztusban, hiszünk az Ő istenségében és az Ő preegzisztenciájában” (*Testimonies for the Church*. 6. köt. 58. o.). Ellen G. White segített a fiatal Hetednap Adventista Egyháznak megtalálni a bibliai egyensúlyt Krisztus preegzisztenciáját illetően. Lázár feltámasztása kapcsán ezt írta Krisztus természetéről: „Krisztusban van az eredeti, nem kölcsönvett, nem mástól származó élet” (*Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 447. o.).

Az utolsó napok és a végidő

A korai keresztény írók hitték, hogy elérkeztek az utolsó napok, amelyek csúcspontja Jézus második eljövetele lesz. Ezért mondja Pál: „*ez utolsó időkben* (a próféták napjaihoz viszonyítva) *Fia által szólt hozzánk*” (Zsid 1:2). Hasonlóképpen, amikor Pétert és a többi apostolt azzal vádolják pünkösdkor, hogy részegek, Péter kijelenti, hogy a nyelveken szólás ajándéka a prófécia beteljesedése: „*És az utolsó napokban – ezt mondja Isten – kitöltők Lelkemből mindenkire, és prófétálnak fiaitok és leányaitok, és ifjaitok látomást látnak, véneitek pedig álmokat álmodnak*” (ApCsel 2:17). Jóel 2. fejezetének próféciaja az utolsó napok kezdetén vált valóra. Péter ezt írja Jézus testet öltéséről: Krisztus „*az idők végén jelent meg értetek*” (1Pt 1:20). Az utolsó napokban a csúfolódók jellemzően megkérdőjelezik Jézus második eljövetelét (2Pt 3:3-4), kizsákmányolják a szegényeket, hogy meggazdagodhassanak (Jak 5:3). Az utolsó napokra az antikrisztusok megjelenése is jellemző (1Jn 2:18).

Az utolsó napok Krisztus megtestesülésével elértek, de van-e különbség az „utolsó napok” és az „idők vége” között, ahogyan azt Dániel és *A jelenések könyve* leírja? Gondoljunk a 2300 este és reggel idői prófécijára Dán 8:14-ben! Ez az idői prófécia jóval túlmutat Jézus korán. Más prófécia is utalnak eseményekre a mi korunk nézőpontjából tekintve, mint például az utolsó hét csapás (Jel 15:1; 21:9). Végso soron az „utolsó ellenség” (1Kor 15:26) még nem szenvedte el a végso vereséget, még

nem hallottuk az „utolsó trombitaszót” (1Kor 15:52). Összefoglalva elmondhatjuk, hogy az utolsó napok elértek Krisztussal, de a vég idején történő, utolsó nagy esemény még hátravan. E két eljövétel között meg be nem teljesült prófétai eseményeknek kell bekövetkezniük.

Gyakorlati alkalmazás

A zsidókhöz írt levél 1. fejezetét nézve megértjük, hogy Pál számos teológiai gondolatot közölt itt. Melegszívű, odaadó, gyakorlatias kereszténységre van szükség. Azonban ortopraxiánk (helyes gyakorlatunk) ortodoxiánkból (tanításhoz való ragaszkodásunkból) ered. A szilárd teológia az alapja a helyes keresztényi életvitelnek.

Megbeszélendő kérdések:

- 1) Ma is egyensúlyt kell teremtenünk a teológia és a keresztény gyakorlat között? Ha igen, hogyan?
- 2) Hogyan tudunk különbséget tenni ma is vallási és kulturális „csomagjaink” és a bibliai igazság között?
- 3) Korunkban, amikor a kultúrában és az egyházban egyaránt tekinélyválság van, milyen útmutatást ad *A zsidókhöz írt levél* 1. fejezete?

EGYÜTT ITTAM A FALU LAKÓIVAL

Koo Mingji

Észak-Tajvan egyik falujának a lakói látszólag nem érdeklődnek a Biblia tanulmányozása iránt. Néhányan eljártak a falu egyik keresztény templomába, mások azonban ivással töltötték az idejüket. A templomba járók megvetették az iszákosokat.

Mit tehettem volna? Elhatároztam, hogy Jézus példáját követem és én is mindenkiel barátkozni fogok, még a részegesekkel is. „Egyedül Krisztus módszere vezet igazán eredményre az emberekkel való kapcsolatfelvételen. A Megváltó az emberek között járt, mint aki a javukat akarja. Együttérzést tanúsított, szolgálatával megadta azt, amire szükségük volt és elnyerte bizalmukat. Azután így szólt: »Kövessetek engem!«” (Ellen G. White: *A Nagy Orvos lábnyomán*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 91. o.).

Úgy döntöttem, én is együtt fogok inni a falu lakóival, hiszen Pál kijelentette: *„Mert én, noha mindenkivel szemben szabad vagyok, mégis mindenki szolgájává lettem, hogy minél többeket megnyerjek”* (1Kor 9:19-23, ÚRK). Az alkoholistáknak nem volt probléma, hogy velem igyanak. Sőt, szívesen fogadtak. Én azonban teát adtam nekik alkohol helyett. Miután bőségesen teleitták magukat teával, nem maradt hely az alkoholnak. Fokozatosan abbahagyták az alkoholizálást, azután elkezdtek tanulmányozni velem a Bibliát. Néhány hónap múlva két korábbi részeges ember átadta életét Jézusnak, 2019 augusztusában meg is keresztelkedtek. Hat hónappal később ütött be a tragédia. Az egyik frissen megkeresztelt adventista, egy fiatal ember, megbetegedett és meghalt. A halála nagyon lesújtott. Felkiáltottam Istenhez: „Miért?” Nem sokkal a temetése után az elhunyt édesanyja és öccse váratlanul megkerestek engem, és kérték, hogy tanulmányozzam velük a Bibliát. A példájukat követte a falu több lakója is. 2020 végén ők és a barátaik is eljöttek az egészségnapra, amit az Egészségügyi Osztály szervezett. Később öten keresztelkedtek meg abból a faluból. *„Mert az én gondolataim nem a ti gondolataitok, és a ti útjaitok nem az én útjaim, így szól az ÚR”* (Ézs 55:8, ÚRK)! Dicsőség Istennek!

Jézus, hűséges Testvérünk

Alapige: 4Móz 25:25-27; 1Kor 15:50; Zsid 2:14-16; 5:8-9; 11:24-26; 12:1-4

Áttekintés

A tanulmány témái:

A zsidókhöz írt levél 1. és 2. fejezetének összehasonlítása az ellentétek képét mutatja. Az 1. fejezetben Krisztus feljebbvaló az angyaloknál (Zsid 1:6), míg a 2. fejezetben kisebb az angyaloknál – legalábbis egy bizonyos ideig (Zsid 2:9). Az 1. fejezetben Krisztus Isten közelében, a jobbán van (Zsid 1:13), a 2. fejezetében viszont közel van hozzánk, nem szégyell bennünket testvéreinek mondani (Zsid 2:11). Krisztusnak a testet öltése előtti létét az emberi természettel összehasonlítva *A zsidókhöz írt levél* elmondja: azért lett test és vér, hogy hozzánk hasonlóvá váljon (Zsid 2:14). A nagy különbség azonban az Ő halála és a miénk között az, hogy Ő megvalósította azt, amit a mi halálunk soha nem érhetne el: felszabadított bennünket, „*akik a haláltól való félelem miatt egész életükben rabok voltunk*” (Zsid 2:15). Krisztus olyan, mint mi, mégis különbözik tőlünk. Valóban ember volt, de bűn nélkül (Zsid 4:15). Mózeshez hasonlóan, aki a hírnév helyett a szégyent választotta (Zsid 11:25), Jézus sem szégyellt emberré lenni és meghalni a kereszten, mindenképpen elvállalta ezt. Olyan lett, mint mi, hogy mi hasonlóak lehessünk hozzá. Ehhez arra volt szükség, hogy ne szégyelljen bennünket (Zsid 2:11), még akkor sem, amikor „*nyilvánosan megcsúfoltuk az Isten Fiát*” (Zsid 6:6). Az emberek próbákon és nehézségeken mennek keresztül, amelyek kitartást eredményeznek, végül pedig érett jellemet. Pál így írt Jézusról: „*szenvédésből tanulta meg az engedelmisséget*” és „*tökéletességre*” jutott (Zsid 5:8-9). Hogyan tanulta meg Jézus az engedelmisséget? Életének egy bizonyos pontján engedetlen lett volna? Ez ellentétben állna Zsid 4:15-tel, miszerint megkísértetett hozzánk hasonlóan, de bűn nélkül maradt.

Kommentár

„Tökéletességre jut”

Zsid 5:7-9 több problémát felvet. *„Aki az ő testének napjaiban könyörgésekkel és esedezéssel, hangos kiáltás és könnyhullatás közben járult ahhoz, aki képes megszabadítani őt a haláltól, és meghallgattatott istenfélelméért. Jöllehet Fiú, szenvedéséből tanulta meg az engedelmisséget, és tökéletességre jutva örök üdvösség szerzője lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki”* (Zsid 5:7-9).

Legalább három kérdést felvet ez a szakasz, ami válaszra vár. Először, Pál azt mondja, hogy Krisztus imádkozott Istenhez, aki képes volt megszabadítani a haláltól, és imája meghallgatásra talált. Mit jelent az, hogy Jézus imája meghallgatásra talált: Ő megmenekült a haláltól? Másodszor, Jézus megtanulta az engedelmisséget. Hogyan tanulta meg? Erre azért volt szükség, mert egy bizonyos ponton engedetlen lett volna? Harmadszor, Jézus tökéletességre jutott. Ezek szerint nem volt mindig bűn nélküli, tökéletes? Vegyük sorra ezeket a kérdéseket!

Meghallgattatott Jézus imája, ezért megszabadult a haláltól. A 7. vers így kezdődik: *„Aki az ő testének napjaiban”* (Zsid 5:7), ami világos utalás Krisztus emberi létére. A Gecsemáné előtti és alatti tapasztalatairól az evangéliumok csak annyit árulnak el, hogy szomorkodott és gyötrődött. Mt 26:38-ban kijelenti: *„szomorú az én lelkem mindhalálig”*, Mk 14:33-34-ben és Jn 12:27-ben pedig elmondja: *„Most az én lelkem háborog”*, de egyik beszámoló sem mondja, hogy *„hangos kiáltás és könnyhullatás közben járult”* (Zsid 5:7) Istenhez. Ez a részlet az, amivel *A zsidókhöz írt levél* hozzájárul a Gecsemánéban történetek elbeszéléséhez. Jézus ahhoz imádkozott és könyörgött, *„aki képes megszabadítani őt a haláltól”* (Zsid 5:7), de nem azért, hogy Isten mindenáron szabadítsa meg a haláltól. Hogyan hallgatta meg akkor Isten? Jézus nem a haláltól való szabadulásért imádkozott, hanem azért, hogy legyen meg az Isten akarata (Mt 26:39). Az Atya nem szabadította meg Jézust a keresztre feszítéstől, hanem a feltámadás által kiszabadította a halál hatalmából. Isten meghallgatta az imáját. Meglett az Atya akarata, Jézus visszajött a haláltól az életre. Pál azt is elmondja, hogy az Atya miért hallgatta meg az imáját: az Ő *„istenfélelméért”* (Zsid 5:7). Mivel engedelmesen meghajolt Isten akarata előtt, Krisztus imája meghallgatásra talált, Ő feltámadt.

Hogyan tanulta meg Jézus az engedelmességet? Azt sugallná ez a kérdés, hogy valaha engedetlen volt? Ezt a lehetőséget teljesen kizárja Zsid 4:15. Jézus egész életében engedelmes volt. Az engedelmességet önmaga alárendelésével (Zsid 5:7) és szenvedés által tanulta meg (Zsid 5:8). A görög nyelv egy szójátékot alkalmaz a 8. versben: emathen/epathen (megtanult/szenvedett). Jézus az engedelmességet részben abból tanulta meg, hogy teljesen alárendelte magát Isten akaratának a Gecsemánékertben. Mivel azonban nemcsak Isten, hanem ember is volt, megváltói hivatásában is meg kellett tanulnia az engedelmességet. Istenként szent volt, aki gonosszal nem kísérhető (Jak 1:13), de emberként meg kellett tanulnia az engedelmességet és az Isten akaratának való alárendeltséget, ahogy nekünk, embereknek is. Istenként Jézusnak sohasem kellett megtanulnia az engedelmességet. Emberi tapasztalatában azonban, amikor meg kellett halnia, le kellett győznie az életöztönét - „*Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a pohár*” (Mt 26:39). Alárendelte magát Isten akaratának. Így Jézus megtanulta az alázatos engedelmességet. Pál kijelenti a Filippi levélben, hogy „*engedelmes volt halálig, mégpedig a kereszthaláláig*” (Fil 2:8).

Az Egyiptomból kivonult nemzedéket azonban az Isten elleni lázadás, Isten kísértése (Zsid 3:8), szívük megkeményítése (Zsid 3:8) jellemezte és az, hogy nem ismerték Isten útjait (Zsid 3:10). A *zsidókhöz írt levél* ezt hitetlenségként és bűnként (Zsid 3:12-13, 17, 19), valamint engedetlenségként (Zsid 3:18) jellemzi. Lázadás, engedetlenség, bűn, hitetlenség - mind együtt haladnak. A *zsidókhöz írt levél* azonban egészen más kifejezéseket alkalmaz Jézusra. Ő büntelen (Zsid 4:15) és hűséges (Zsid 2:17; 3:2, 6) volt, pedig hozzánk hasonlóan megkísértetett. Ezért képes segíteni nekünk a kísértésben (Zsid 2:8). Zsid 5:8-ban Krisztus engedelmességét ezeknek az ellentétes jellemzőknek a fényében kell értenünk, szemben a pusztai nép történetével Zsid 3:8-11, 15-19 szerint. Ezután könnyen megértjük, hogy Krisztus engedelmsége példa a nevelésben, a hitünk és az Istenbe vetett bizalmunk szerves része (vö. Róm 1:5; 16:26). Emberként Krisztus megtanult engedelmeskedni azért, hogy alávetette magát Isten akaratának, bízott benne, tehát nekünk is így kell tennünk (Jel 14:12).

Az utolsó kérdés: Miért mondja Zsid 5:9, hogy Krisztus tökéletességre jutott? Nem volt már addig is tökéletes? Hogyan jutott tökéletességre?

Az előző vers összefüggéssel szolgál a kérdés megválaszolásához: „Jóllehet Fiú, szenvedéséből tanulta meg az engedelmisséget” (Zsid 5:8). Pál így zárja a gondolatmenetet: „és tökéletességre jutva örök üdvösség szerzője lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki” (Zsid 5:9). Jézus tökéletessége az engedelmisségének az eredménye volt, amelyet szenvedés által tanult meg és ami alkalmassá tette Őt arra, hogy mennyei Főpapunk legyen.

Összefoglalásképpen elmondhatjuk, hogy meghallgatásra talált Krisztus imája, amikor ahhoz fordult, aki meg tudta Őt szabadítani a haláltól. Azért imádkozott, hogy legyen meg Isten akarata, és feltámadt. Úgy tanult meg engedelmeskedni, hogy alávetette magát Isten akaratának és bízott benne. Végül Krisztus tökéletes, engedelmes Főpapunk lett, azért, hogy „örök üdvösség szerzője legyen mindazok számára, akik engedelmeskednek neki”, beleértve bennünket is (Zsid 5:9).

Megbeszélendő kérdések:

- 1) Krisztus vállalta az engedelmisséget, megtanulta azt emberi élete során, számunkra tehát mennyire fontos az engedelmisség?
- 2) Hogyan járhatnánk az új földön az Édenben, ha soha nem tapasztaljuk meg a Gecsemáné kertjét (vagyis azt, hogy itt és most Isten akarata legyen meg)? Hogyan függ össze ez a két tapasztalat?
- 3) Mit gondolsz, miért van az emberekben egy bizonyos zsigeri ellenállás szinte bármilyen tekintély akaratával szemben? Vajon hogyan lehet gyógymódot találni az ilyen helytelen hozzáállásra az isteni tekintélynek való meghajlás esetében?
- 4) Miért lehet feszültség az emberi szívben Isten szeretete és az engedelmisség között? Hogyan segíthet Jn 14:15 megoldani ezt a problémát?

Krisztus hasonló hozzánk, mégis más

Ahogy láttuk, Krisztus különb az angyaloknál. Ő Isten valóságának képmása (Zsid 1:3). Ezért *A zsidókhöz írt levél* 1. fejezete szerint méltó az imádatra (Zsid 1:6). A 2. fejezet leírja, hogy egy időre kisebbé tétetett az angyaloknál. Jézus nem csak kissé lett alsóbbrendű az angyaloknál. Amikor vállalta, hogy „testté és vérré” lesz, valamint az ezzel a tapasztalattal járó szenvedést is, teljes mértékben osztozott az emberek, a testvérei sorsában (Zsid 2:14). Jézus „alacsonyabb lett az angyaloknál”, ami

nem egyszerűen a megtestesülése által történt, hanem a halála és a szenvedése folytán is (Zsid 2:9). A Fiú az emberi világ mélyére hatolt le, magára vette a halandóságot, ellentétben az angyalokkal, akiknek nem kell szembenézniük a halállal.

Jézus a tettei révén alkalmassá lett arra, hogy „*irgalmas és hű főpap lehessen az Isten előtti szolgálatban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért*” (Zsid 2:17).

Elgondolkodtató kérdés: E kommentár megírásának idején az emberek világszerte attól félnek, hogy megfertőződnek koronavírussal és meghalnak. A fenyegetésekkel és halálos betegségekkel szembenézve hogyan segíthet nekünk az, amit Krisztus tett, hogy magára vette hús-vér természetünket és osztozott a sorsunkban?

Gyakorlati alkalmazás

Fontoljuk meg Ellen G. White kijelentését Krisztus emberi természetével kapcsolatban! „Sokan azt állítják, hogy lehetetlen lett volna a kísértőnek Krisztust legyőznie. Ez nem igaz, mert akkor hogyan képviselhetett volna az Üdvözítő a bűnös embert? Nem szerezhette volna meg azt a győzelmet sem, amely Ádámnak nem sikerült. Ha bármilyen tekintetben súlyosabb próbával kellene megküzdenünk, akkor Ő nem tudna segíteni rajtunk. De Megváltónk emberi testet öltött, annak összes teherével együtt. Emberi természetet vett magára, azzal a lehetőséggel, hogy enged a kísértésnek. Semmi olyat nem kell elviselnünk, amit neki ne kellett volna elszenvednie” (*Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 88-89. o.).

Elgondolkodtató kérdés: Milyen vigaszt és reményt ad az a tudat, hogy Jézus elviselt mindent, amit nekünk el kell viselnünk?

JÉZUS, A CSODADOKTOR

Andrew McChesney

Sengphet köztisztelőben álló orvos volt Laosz egyik provinciájának legnagyobb városában, de a saját fiának betegségét képtelen volt meggyógyítani.

Felnőtt fiát akkor kezdte gyötörni a rejtélyes betegség, amikor még a thai-földi Bangkokban dolgozott. A bangkoki orvosok kezelték, de nem lett jobban. Dr. Sengphet (nem az igazi neve) visszavitte a fiát Laoszba, ahol a saját kórházában kezelte, még sem javult az állapota. Dr. Sengphetnek azt tanácsolták a munkatársai, hogy Laosz fővárosába, Vientiane-ba vigye a fiát kezelésre. Így is tett. Sok vizsgálatot végeztek rajta, és az orvosok arra a következtetésre jutottak, hogy fizikai betegsége nincs, csak pszichés alapon lehetnek a tünetei. A vizsgálatok több mint egy évig tartottak. Dr. Sengphet és a felesége minden pénzüket a fiukra költötték, de hiába, akárcsak a vérfolyásos asszony az újszövetségi történetben. Ők akkor még nem ismerték a Bibliát. Végül hazavitték a fiukat, de akkor már a nagy Orvoshoz, Jézushoz fordultak. Hálószobájukban térdelve kérték, hogy gyógyítsa meg legnagyobb kincsüket, a gyermeküket. Miközben imádkoztak, a fiú belépett a szobába. „Mi történt? - kérdezte. - Miért érzek hirtelen olyan nagy békességet?”

Dr. Sengphet és felesége folytatták az imát. A fiúnak ekkor mintha látomása lett volna. Látta, amint egy gonosz lélek elhagyja a testét és így szól hozzá: „Nem maradhatok tovább, mert Jézus visszaigényelte az életedet. Most már hozzá tartozol.” Azon a napon a fiatalember meggyógyult, és Dr. Sengphet a családjával Jézust kezdte szolgálni. A doktor nem titkolta Jézus iránti szeretetét, mindenkinek elmondta, aki csak meghallgatta: „Jézus Krisztus, a nagy Orvos meggyógyította a fiamat, és én a családommal együtt elfogadtam Őt Megváltómnak.”

Egy idő múlva azonban Dr. Sengphet már nem imádkozott Jézusért. Úgy tűnt, mintha elfelejtette volna, hogyan gyógyította meg a fiát a Megváltó. Visszatért régi életmódjához. Kérünk, imádkozzatok érte és a többiekért is, akiket megérintett Jézus, de már nem követik Őt. Imádkozunk értük, hogy mindnyájan térjenek vissza hozzá!

Jézus, aki nyugalmat ad

Alapigék: 1Móz 15:13-21; 5Móz 5:1-3; Zsid 3:12-19; 4:1, 3, 5-11

Áttekintés

A dávidi szövetség nyugalmat ígért a megkoronázott királynak és népének. A *zsidókhöz írt levél* logikai felépítése egybecseng ezzel a felfogással. Az 1. és 2. fejezetben Krisztus elsőbbségét látjuk, aki népének isteni uralkodója és szabadítója. A 3. és 4. fejezet Mózeshez és Józsuéhoz viszonyítva bemutatja Jézus, az isteni vezető elsőbbségét, aki nyugalmat biztosít. A 3. és 4. fejezetben a megígért nyugalom leírását találjuk. A szombati nyugalmat az Ószövetség a Tízparancsolat két leírásában mutatja be (2Mózes 20. és 5Mózes 5. fejezet). A *zsidókhöz írt levél* 3. és 4. fejezetében Pál a kivonulás nemzedékét említi a hitetlenség és engedetlenség példáiként (Zsid 3:19), bemutatva, milyen káros következménye van annak, ha az ember nem mehet be a nyugalom földjére. Pál a 95. zsoltár idézetével buzdítja hallgatóságát: „*Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket*” (Zsid 4:7)! Arra szólította őket, hogy menjenek be az Ő nyugalomba (Zsid 4:9). Mi ez a nyugalom (a görögben *sabbatismos*), amiről Pál beszél? Miért bátorítja hallgatóságát az apostol, hogy menjenek be a nyugalomba? Ezek azok a kérdések, amelyekkel foglalkozni fogunk.

Kommentár

Megvan a szombatja Isten népének

Kezdjük azzal, hogy meghatározzuk Zsid 4:9 „nyugalmát”! A Hetednap Adventista Bibliakommentár szerint a nyugalomként visszaadott szó Zsid 4:9-ben a görög *sabbatismos*, ami megnyugvást jelent (korábbi tevékenységektől). A későbbiekben ez a szombat megtartását jelenti, a *sabbatizó* igéből, ami „pihenést”, „abbahagyást” és a „szombat megtartását” jelenti.

A „sabbatizó” hétszer szerepel a LXX-ban (Septuaginta, az Ószövetség görög fordítása), egyszer a hetednap szombat értelmében (2Móz 16:30), egyszer egyéb szombatokat jelöl (3Móz 23:32), ötször pedig

a termőföld szombatévi nyugalomát jelenti (3Móz 26:34-35; 2Krn 36:21). Ezek szerint a *sabbatiző* által kifejezett alapvető gondolat: abbahagyni a munkát és egyéb tevékenységeket. A görög és héber rokon szavak használata arra utal, hogy a *sabbatismos* főnév jelölheti akár a szó szerinti szombati „pihenést”, akár egyszerűen a „pihenést” vagy általánosabb értelemben a „szünetet”. Így a Zsid 4:9-ben szereplő *sabbatismos* szó nyelvészeti vizsgálata bizonytalanságban hagy afelől, hogy itt a heti szombati „pihenésről” van-e szó, vagy egyszerűen csak általános értelemben „pihenésről”, esetleg „szünetről”. Egyedül a szövegösszefüggés dönthet a kérdésben.

A *zsidókhöz írt levél* szerzője többé-kevésbé szinonimaként használja a *sabbatismos* és a *katapausis* (abbahagyni a munkát - lásd Zsid 3:11) kifejezéseket:

- 1) Mivel Józsué nem tudta lelki „nyugalomra” (*katapausis* - 8. vers) vezetni Izraelt, a *sabbatismos* megmarad a keresztények számára. A következetesség miatt ami megmarad, annak ugyanannak kell lennie, mint ami kezdetben ott volt.
- 2) Az 1. és 6. versekből világosan látszik, hogy Isten népének megmarad az újszövetségi időkben a *katapausis*, a 9. vers pedig elmondja, hogy a *sabbatismos* marad meg. Az állítás, miszerint „Isten népe” számára megmarad a heti szombat, azt jelenti, hogy Józsué nem tudta bevezetni Izraelt a heti szombatba.
- 3) A LXX-ban, az újtestamentumi egyház Bibliájában a *katapauō* (1Móz 2:2-3; 2Móz 20:11) és a *sabbatiző* felváltva szerepel a hetedik napi szombatra vonatkozóan, ami kizárja, hogy A *zsidókhöz írt levél* szerzője különbséget akarna tenni e szavak főnévi formái között a 3. és 4. fejezetben.

„Továbbá megjegyezhetjük, hogy a Pál korabeli zsidók, akár keresztények voltak, akár nem, messzemenőig ragaszkodtak a negyedik parancsolat megtartásához. A *zsidókhöz írt levél* szerzője nem tartotta szükségesnek nekik bizonygatni, hogy a szombatünneplés »marad meg«. Ha a 3:7-tel kezdődő kiterjesztett érvelés következtetése az, hogy megmarad a szombat megtartása Isten népe számára, akkor úgy tűnik, A *zsidókhöz írt levél* írója érvelési hibát követ el, mivel a konklúzió nem következik logikusan az érvelésből. Nem lett volna értelme ilyen fáradságos erőfeszítéseket

teni azért, hogy a zsidókat rávegye arra, amit már addig is gyakoroltak - a hetedik napi szombat megtartására. Ráadásul az apostoli időkben minden keresztény, zsidó és pogány egyaránt megtartotta a szombatot, tehát értelmetlen lett volna minden olyan érv, amely a szombat érvényességét bizonyítaná a korai keresztények idejében. Megfigyelhető továbbá, hogy *A zsidókhöz írt levél* 3. és 4. fejezete felhívással kezdődik: »figyelmezzetek a mi vallásunknak apostolára és főpapjára, Krisztus Jézusra« (3:1), és azzal a komoly felszólítással zárul, hogy »járuljunk bizodalommal« elé, »hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül« (4:16). Valóban homályos, hogy egy hosszadalmas érvelés - amelynek célja annak bizonyítása, hogy a szombat megtartása továbbra is a keresztény egyház kötelessége - milyen kapcsolatban állhat a 3. és 4. fejezet deklarált témájával: Krisztusnak, nagy Főpapunknak a mennyei szentélyben végzett szolgálatával. A nyugalom, amelyről itt szó van, a kegyelem nyugalma" (Ellen White kiegészítő magyarázata Zsid 4:9-hez, GC 253). Ez a „hit igazi nyugalma” (MB 1).

„Akkor megyünk be ebbe a nyugalomba, amikor figyelünk Jézusra (3:1) és hallgatunk szavára (3:7, 15; 4:7), hiszünk benne (4:2-3), leteszünk arról, hogy saját erőfeszítésünkkel szerezzük meg az üdvösséget (10. vers), ragaszkodunk a hitvallásunkhoz (14. vers) és a kegyelem királyi székéhez járulunk (16. vers). Vigyázzunk, hogy senkinek se legyen »hitetlen, gonosz szíve« (3:12), senki se keményítse meg a szívét (3:8, 15; 4:7), hanem igyekezzünk bemenni Isten »nyugalmába« (4:11)!

Akik bemennek Isten »nyugalmába«, ragaszkodni fognak hitvallásukhoz (14. vers), bátran járulnak a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmat nyerjenek és kegyelmet találjanak idejében jövő segítségül (16. vers)” (SDA Bible Commentary. 7. köt. 422-423. o., Zsid 4:9 nyugalmanak magyarázata).

Ellen G. White a Zsid 4: 9-ben említett nyugalommal kapcsolatos gondolatait a nagy angol reformátor, John Wesley életéből vett illusztrációval keretezi: „a mélyeséges lelki sötétség idején Whitefield és a két Wesley jelent meg Isten világosságának hordozójaként. Az államegyház uralma alatt Anglia lakóinak vallási élete olyan mélypontra jutott, hogy alig lehetett megkülönböztetni a pogányságtól. A természetvallás a papság kedvenc kutatási témája volt, és ez egész teológiájukra kihatott. A magasabb

osztályok megmosolyogták a kegyességet, és azzal büszkélkedtek, hogy felette állnak annak, mert szerintük az fanatizmus. Az alsóbb osztályok mérhetetlenül tudatlanok voltak és gátlástalanul bűnöztek. Az egyháznak pedig többé már nem volt bátorsága, sem hite arra, hogy perbe szálljon a meggyalázott igazságért.

A hit általi megigazulás nagy jelentőségű tana, amelyet Luther oly világosan tanított, majdnem feledésbe ment, és a katolikusoknak az a dogmája foglalta el a helyét, amely szerint a jó cselekedetek üdvösségszerző voltában kell bízni. Whitefield és a két Wesley, akik az államegyház tagjai voltak, őszintén vágytak arra, hogy Isten tetszését elnyerjék. Azt tanulták, hogy ezt erényes élettel és a vallási előírások betartásával érhetik csak el...

Wesley és társai felismerték, hogy az igaz vallás székhelye a szívben van. Látták, hogy Isten törvénye kiterjed a gondolatokra éppúgy, mint a szavakra és tettekre. Meggyőződtek arról, hogy a szív szentségére éppúgy szükség van, mint a helyes magatartásra, és buzgón új életet kezdtek. Nagy kitartással és imádkozó élettel igyekeztek szívük bűneit legyőzni. Önmegtágadó, könyörületes, alázatos életet éltek, nagyon szigorúan és pontosan betartva minden olyan szabályt, ami véleményük szerint hozzásegítette őket az Isten tetszését kiérdemlő, hön óhajtott szentséghez. De nem érték el azt a célt, amire törekedtek. Hiába próbáltak megszabadulni a bűn kárhozzátásától, és hiába igyekeztek megtörni a bűn hatalmát. Épp olyan küzdelem volt ez, mint amelyet Luther vívott erfurti cellájában. Ugyanazt kérdezték ők is, mint amit Luther: »Hogyan is lehet igaz a halandó ember Istennél« (Jób 9:2)?

Wesley egy morva prédikátor tanítása nyomán jobban megértette a Biblia vallását. Meggyőződött arról, hogy saját cselekedetei alapján egyáltalán nem számíthat az üdvösségre. Teljesen rá kell magát bíznia Isten Bárányára, *»aki elveszi a világ bűneit«*. Londonban egy morva társaság összejövetelén felolvasták Luther egyik kijelentését, amely azt ecsegette, hogy Isten Lelke milyen változást hoz létre a hívő szívében. Ezt hallva, Wesley szívében hit ébredt: »Különös melegséget éreztem a szívemben - mondta. - Éreztem, hogy Krisztustól várom az üdvösséget, egyedül tőle. Biztos lettem abban, hogy elvette bűneimet, még az enyémet is, és megváltott engem a bűn és a halál törvényétől.«

Ezt megelőzően Wesley hosszú éveken át keményen és vigasztalanul küszködött. A szigorú önmegtagadás, a szégyen és megalázottság évei voltak ezek. De Wesley rendületlenül hű maradt egyetlen szándékához: kereste Istent. És most megtalálta. Ráébredt arra, hogy a kegyelem, amelynek elnyeréséért imával és böjttel, jótettekkel és lemondással küzdött, ajándék, »pénz nélkül és ingyen« (Ellen White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 230-233. o.).

Gyakorlati alkalmazás

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Hogyan szemlélteti John Wesley története a különbséget aközött, hogy kizárólag Krisztus érdemeiben nyugszunk meg, vagy üdvösségünk szempontjából a saját cselekedeteinkben bízunk, ami hiábavaló?
- 2) Mit jelent Zsid 4:9 nyugalma a keresztyények számára?
- 3) Ellen G. White szerint a kegyelem nyugalmáról beszél Pál Zsid 4:9-ben. Hogyan jutunk be a kegyelem nyugalmába?

BÉKÉT TALÁLNI

Andrew McChesney

Ez volt Yean életének legrosszabb napja.

A boszorkánydoktor odament hozzá szülőfalujában, Laosz déli részén, és kijelentette, hogy meg fog halni. „És senki sem segíthet rajtad!” - mondta a sámán jelentőségteljesen.

Yean megrémült. A falubeliek komolyan hitték, hogy a sámán mindig igazat szól, nem tud hazudni. Yean azonban nem akart meghalni. Annyira rettegett, hogy sem enni, sem aludni nem tudott. Hamarosan a felesége is észrevette, hogy valami nagyon nincs nála rendjén. „Mi történt?” - kérdezte. Yean elmondta az asszonynak, hogy mit mondott a sámán. Egyikük sem tudta, mitévők legyenek.

Hallottak egy kis keresztény csoportról, akik szombatonként gyűltek össze istentiszteletre. A férfi sosem volt még keresztény templomban vagy gyülekezetben, de elhatározta: megkérdezi a keresztényeket, megkérné-e az Istenüket, hogy segítsen rajta. A következő szombaton el is ment a feleségével együtt a hetednapi adventista gyülekezetbe. Elmondták a tagoknak, mit mondott a sámán. Beszéltek arról is, hogy Yean fél a haláltól. Miután a gyülekezeti tagok figyelmesen végighallgatták a történetet, beszéltek nekik Jézusról. Azt mondták, neki nemcsak ahhoz van hatalma, hogy megóvja Yeant a sámán halálos jövendölésétől, hanem még örök életet is adhat. A Bibliájukban ott volt az ígélet: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (Jn 3:16, ÚRK).

Yean nagyon boldog volt, hogy hallott Jézusról. Most már tudta kérni az általa felajánlott békét: *„Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, de nem úgy adom, ahogy a világ adja. Ne nyugtalanodjék a szívetek, s ne féljen”* (Jn 14:27, ÚRK)! Amikor kilépett a gyülekezetből, nem tudta magában tartani a jó hírt. Boldogan osztotta meg mindenkivel, akivel csak találkozott. Széles mosollyal ment hazafelé. Ez volt élete legjobb napja!

Yean ma is jól van, abba a gyülekezetbe jár, ahol először hallott Jézusról.

Jézus, a hűséges Pap

Alapigék: 1Móz 14:18-20; Zsid 5:1-10; 7:1-3; 7:11-16, 22, 26; 1Pt 2:9

Áttekintés

A tanulmány témái:

A bűn elválasztott bennünket Istentől. Krisztus azonban eljött, hogy áthidalja ezt a szakadékot. Ennek érdekében a Főpapunk lett. Szerepe hasonlít a földi papokéhoz, de különbözik is attól. Ő a Melkisédek rendje szerinti Pap (Zsid 5:6). Ez azt jelenti, hogy hasonló Melkisédekre (Zsid 7:15). Ábrahám kortársa volt Melkisédek - király és pap. Amikor több király szövetséges hadserege megtámadta és legyőzte Sodomát és Gomorát, foglyul ejtették Lótot, Ábrahám unokaöccsét is. Válaszképpen Ábrahám ellentámadást indított, megmentette Lótot és a városok többi foglyát is, a zsákmánnyal együtt. Miután a harcból visszatértek, Melkisédek, Sálem királya és papja megáldotta Ábrahámot, aki viszonzásul a zsákmány tizedét neki adta (1Mózes 14. fejezet). Melkisédek nem a megtestesült Krisztus volt, nem is valamiféle mennyei lény, hanem egy földi király és pap, alkalmas előképe Krisztusnak. Pál ezért utalt rá, beleillett az érvelésébe. Krisztus nem Lévi törzsből származott, de eredményes és felsőbbrendű Pap, akinek a papsága Melkisédek, Sálem pap-királyának rendje szerint való. Megjegyzendő, hogy Melkisédek tizedet fogadott el Ábrahámtól, amely a papságát időben a lévita papság elé, rangban pedig fölé helyezi. Melkisédek papsága tehát találóan szimbolizálja Krisztus királyi papságát.

Kommentár

A főpapi tulajdonságai

Zsid 5:1-4 a főpap tulajdonságainak általános felsorolásával kezdődik. „Mert minden főpapot emberek közül választanak és emberekért rendelnek az Isten előtti szolgálatra, hogy ajándékokat és áldozatokat mutasson be a bűnökért, aki képes együtt érezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel, mivel-hogy maga is körül van véve erőtlenséggel. Ezért köteles mind a népért, mind önmagáért a bűnért való áldozatot bemutatni. És senki sem szerezheti meg magának ezt a tisztséget, csak akit Isten hív el, amint Áront is” (Zsid 5:1-4).

Zsid 5:1-4-ben összesen tizenkét főpapi tulajdonság felsorolását találjuk. Először is minden főpapot 1) az „emberek közül választanak”, 2) az „emberekért” 3) „az Isten előtti szolgálatra” 4) és azért, „hogy ajándékokat és áldozatokat mutasson be” 5) a „bűnökért”. Ezek után következnek a személyes képességek: 6) „képes együtt érezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel” 7), „maga is körül van véve erőtlenséggel”. Továbbá 8) önmagáért is be kell mutatnia „bűnért való áldozatot”, 9) ugyanúgy, mint a nép bűneiért. És végül az elhívás kérdése: 10) „senki sem szeresheti meg magának ezt a tisztiséget”, 11) csakis Isten hívhatja el, 12) „mint Áront”.

A főpap négy jellemzője kiemelkedik: szolidáris az emberekkel (1-3. pont), képes uralkodni az érzésein (6. pont), maga is tapasztal gyengeségeket (7. pont) és végül: papi elhívást nyert (12. pont). Mind a négy kiemelkedő jellemzővel foglalkozni fogunk, mielőtt Krisztus jellemzőire kitérünk.

Először, a főpapot a saját népe közül választották. Izraelitának kellett lennie (2Móz 29:9, 44; 4Móz 18:1-7), Lévi törzséből. Áront Isten választotta ki főpapnak (2Móz 28:1). Amikor egyes személyek, például Kóré és társai úgy gondolták, hogy kinevezhetik önmagukat vagy másokat főpapnak, Isten eltörölte őket (4Móz 16:15-40). Nem volt jelentéktelen tiszt a papság, sem az előjogai nem voltak azok, amint azt Uzziás király is tapasztalta, amikor leprás lett, miután berontott a templomba, hogy áldozatot mutasson be az illattételi oltáron (2Krón 26:16-21). A második templom időszakában, a hasmoneusok uralma végén Salome Alexandra királynóként trónra ült (K. e. 76-67), de a papi tisztet nem vette fel, nőként nem lehetett főpap. Ezért idősebb fiát, II. Hyrcanust nevezte ki erre a tisztiségre, akinek öccse, II. Aristobulus nem ismerte el a kinevezését, a testvérét riválisának tekintette.

Izraelita főpap Áron leszármazottja, Lévi nemzetségéből való férfi lehetett, akinek szolidárisnak kellett lennie a népével. Feladata az volt, hogy a népet képviselje Isten előtt, valamint áldozatokat és ajándékokat mutasson be Istennek önmagáért és másokért. Krisztus szolidaritásának témája az emberekkel Zsid 2:17-18-ban kerül elő, azután újra megjelenik Zsid 4:14-16-ban és tovább formálódik Zsidók 5. fejezetében.

Másodszor, a főpap, ahogy *A zsidókhöz írt levél* leírja, képes uralni az érzelmeit azokkal kapcsolatban, akik tudatlanok és eltévelyedtek: „képes

együtt érezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel” (Zsid 5:2). Az ideális főpap nem volt durva, de közömbös sem maradt a bűnnel szemben. Osztozott az általános felelősségben a vallási év folyamán (2Móz 29:38-46). Egyedül ő mutatható be áldozatot a nagy engesztelési napon (3Móz 16:1-25) és csak ő viselhette az Urimot és Tummimot (2Móz 28:30). Mindezekben érzelmi önkontrollt kellett gyakorolnia.

Harmadszor, a főpapot időnként aggasztották a nép által elkövetett bűnök (gondoljunk Éli főpapra, aki tévesen azzal vádolta Annát, hogy részeg [1Sám 1:13-14]). Ő maga is ki volt téve a gyengeségnek. Zsid 5:2 világosan mondja, hogy a főpap maga is „körül volt véve”, „viselte”, „magára öltötte” a gyengeséget díszes külső ruhája alatt (2Mózes 28. fejezet). Ez a különbségtétel fontos, mert a gyengesége folytán könnyőreletesen bánhatott a tévelygőkkel. Főpapként együttérzést tanúsított népével, uralta érzelmeit, amikor csalódott volt és tisztán látta saját bűnösségét, ezért megközelíthető volt.

Negyedszer, a főpapi tisztségre nem lehetett feliratkozni vagy megpályázni azt. Áront, az első főpapot Isten választotta ki, aki senkinek nem engedte meg, hogy önkényesen magára vegye ezt a tiszteletet. Az ember azután vehette fel, miután Isten elhívta erre.

Összefoglalásként elmondhatjuk, hogy a főpap együttérzést tanúsított népével, ellenőrzése alatt tartotta érzelmeit, tudatában volt gyengeségeinek és akkor foglalta el a tiszteletet, amikor Isten erre elhívta őt.

Elgondolkodtató kérdés: Miért igen fontos, hogy az egyház közössége együttérzést tanúsítson, uralja érzelmeit és tudatában legyen saját gyengeségének, amikor javító szándékú fegyelmezést alkalmaz egy vétkező személlyel szemben?

Krisztus jellemzői

Zsid 5:5-6-ban Pál Jézusra fordítja a figyelmet. Az előző szakaszban felvázolt két főpapi jellemzővel összefüggésben vizsgálja Jézust, nevezetesen az Istentől kapott kinevezésével és az emberekkel vállalt szolidaritásával.

Először, Krisztus nem önkényesen vette fel a főpapi tisztséget, Isten jelölte ki rá. Hogyan magyarázza ezt Pál? Két zsolnárt összekapcsolva.

A zsidókhöz írt levél mindkét zsolttárt alkalmazta már eddig is, 1:5 és 1:14 verseiben, egy idézetsorozat kezdetén és végén Zsid 1:5-14 szakaszában. Az első idézet Zsolt 2:7-ből származik. Ez egy messiási zsolttár, amely arról szól, hogy Isten kinevezi Krisztust a fiának. Zsolt 110:4 a második idézet: Isten elhívta Krisztust, hogy pap legyen. Papi tetteire már Zsid 1:3 is utalt: „*aki miután bűneinktől minket megtisztított, leült*”. Itt Pál összevonja a fiúság és a főpapság motívumát. Krisztus Isten kijelölt Fia és a tökéletes Főpap „*Melkisédek rendje szerint*” (Zsid 5:6), vagy ahogyan Zsid 7:15 kijelenti: „*Melkisédekhez hasonlóan*” Krisztus Király és Pap is. A földi lévita papsághoz képest Krisztus különb, könyörületesen bánik a tudatlanokkal és tévedőkkel, meg tud indulni a gyarlóságainkon (Zsid 4:15) és „*segíteni tud azokon, akik kísértésbe esnek*” (Zsid 2:18). Képes arra, hogy megváltson (Zsid 7:25), „*örökre tökéletessé teszi a megszenteltet*” (Zsid 10:14).

Krisztus második jellemzője, hogy szolidáris az emberekkel, ami a szenvedése, az engedelmesség megtanulása és tökéletessé válása által nyilvánvaló (Zsid 5:7-10).

Elgondolkodtató kérdés: Olvasd el Zsid 7:23-25 versét! Miért volt szükség a Lévi törzséből valóknál jobb főpapra?

Gyakorlati alkalmazás

Pál eddig úgy írja le Jézust, mint aki az angyalok fölött áll Isten megkoronázott Fiaként (Zsidók 1. fejezet). Egy időre azonban kisebb lett az angyaloknál. Halálával megtörte Sátán halálos hatalmát (Zsidók 2. fejezet). Jézus a hitetlenségük miatt nem vezethette be a nyugalomba a pusztai nemzedéket (Zsidók 3. fejezet), de ajánlja a nyugalmat Isten népének a messiási korszak után (Zsidók 4. fejezet). Jézus Pap is, hasonlóan a lévita papsághoz, ugyanakkor különbözik is attól (Zsidók 5. fejezet). E tények fényében mi a következő lépés, amire Pál el akarja vezetni hallgatóságát?

Az apostol jobban meg akarja értetni hallgatóságával Krisztus főpapi szolgálatát azáltal, hogy bemutatja a hasonlóságot a Főpap és Melkisédek között. Azonban van néhány akadály, például az, hogy a hallgatók restek meghallani az Igét. Az éretlen keresztényeknek még

tejre van szükségük a kemény eledel helyett, járatlanok az igazság beszédében (Zsid 5:11-14).

Noha Pál kemény kifejezéseket használ, figyelmeztetését kiegyensúlyozza egy pozitív kijelentéssel lelki állapotukkal kapcsolatosan: „*De ha így szólunk is, szerettem, felőletek ezeknél jobb dolgokról vagyunk meggyőződve, ami üdvösséggel jár*” (Zsid 6:9).

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Van-e helye lelki tapasztalatunkban annak, hogy Istenen kívül még egy harmadik félnek is számot adjunk a fejlődésünkről vagy visszaesésünkről? Beszéljük meg!
- 2) Lehet-e szerepe olyan lelki tekintélynek, amely minket testületileg felelősségre von, ahogyan Pál is felelősségre vonja hallgatóságát? Ha igen, miért, ha nem, miért nem?
- 3) Léteznek-e stagnáló keresztények, vagy ez az állapot ellentmondásos? Magyarázd meg!

A BÁTOR MISSIONÁRIUS

Daisy Jung

Mindig félős voltam. Amikor először költöztem kollégiumba Dél-Koreában, lefekvéskor keresztény zenét kellett hallgatnom, hogy el tudjak aludni a sötétben. Miután egyszer a pályaudvar mosdójában tolvaj fiatalok elloptak tőlem 10 000 dél-koreai wont (körülbelül 10 dollár értékű összeg), mindig pánikrohamok között léptem be a pályaudvari mosdókba.

Félelmeim akkor tetőztek, amikor diákmissionáriusként szolgáltam a Fülöp-szigetek eldugott falvaiban. Fiatal fiúk leskelődtek utánam és gyűltek a gyertyával kivilágított házam köré éjszaka, fűtyültek és néha bekukkantottak az ablakomon. Álmatlanság gyötört, esténként már a zenehallgatás és a bibliaolvasás után sem tudtam elaludni. A szorongásos állapot Dél-Ázsiában is velem maradt, ahol most élek a férjemmel és a két fiammal. A férjem sokszor tanúja volt, hogyan mértem fel idegesen a környezetet a buszon vagy a vonaton, mielőtt becsuktam volna a szememet.

„Daisy – mondja időnként –, kíváncsi vagyok, hogy egy ilyen félős lány, mint te, miért jelentkezett egyáltalán misszionáriusnak.”

Aztán egy napon változni kezdett a gondolkodásom. A gyerekekkel beszélgettem, és felvetődött a háború témája. A hétéves kislány, aki olyan félénk, mint én, megkérdezte: A háborúk sújtotta övezetekben azért nem ismerik az emberek Jézust, mert a misszionáriusok nem mennek oda? Azt válaszoltam neki, hogy bizony, oda kevésbé jutnak el a misszionáriusok, és az emberek úgy halnak meg, hogy nem ismerik meg Jézust. Saint ekkor határozottan kijelentette: „Mami, akkor mi menjünk el azokra a helyekre! Menjünk, legyünk mi bátor misszionáriusok!”

Attól kezdve megváltoztak az imáim. Már ezt mondom Istennek: „Istenem, kérlek, adj nekem hatalmas hitet! Adj szeretetteljes szívet, hogy közel menjek az emberekhez, és olyan hittel tudjak gondoskodni róluk, ami nagyobb a félelmeimnél!”

Jézus, a lélek Horgonya

Alapigék: Mt 16:24; Róm 6:6; Zsid 6:4-6, 9-13, 17-20; 10:26-29

Áttekintés

A tanulmány témája:

A *zsidókhöz írt levél* 5. fejezete némileg sötét hangnemben zárul, Pál megfeddi olvasóit, amiért nem haladnak előre lelki útjukon. A továbbiakban azonban mélyebb teológiai témákba kezdve folytatja prédikációját, még ha közönsége rest is a hallásra (lásd Zsid 5:11). Csak akkor fog újra utalni az olyan alaptanításokra, mint „a holt cselekedetekből való megtérés”, „Istenbe vetett hit”, „utasítások a mosakodásra vonatkozóan”, „kézrátétel”, „a halottak feltámadása”, „örök ítélet”, ha az idő engedi (Zsid 6:1-2).

Továbbá: a levél olvasói a múltban már tapasztalták Isten bőséges áldását. Ezeknek az áldásoknak a felsorolását Zsid 6:4-5 verseiben találjuk. A közösség tagjai *„megvilágosítottak, és megízlelték a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szentléleknek... megízlelték az Isten jó beszédét és az eljövendő világ erőit”* (4-5. vers). E kifejezések a megtérés tapasztalásának, Isten kegyelmének, a Szentlélek jeleken és csodákon keresztül történő kiáradásának, az evangélium igazságának és az üdvösségnek a szinonimái.

Eközben azonban úgy tűnik, a hallgatók soraiból egyesek elhagyták a hitet. Pál így szól hozzájuk: *„Mert lehetetlen dolog, hogy... ismét megújuljanak a megtérésre”* (Zsid 6:4), akik megtagadták hitüket. Hasonlóan lesújtó ítéletet mond Zsid 10:26-29 szakasza is azokra, akik szándékosan kitanának a bűnben, miután eljutottak az igazság megismerésére. A hitehagyó magatartást metaforákkal jellemzi, utalva arra, hogy ez egyenértékű Krisztusnak, áldozatának és a Szentléleknek a megtagadásával.

Kommentár

Amikor lehetetlen a megtérés

Vajon olyan esetekre vonatkozik Zsid 6:4-6 és Zsid 10:26-29 szakasza, amikor már lehetetlen a megtérés? Azt jelenti ez a gondolat, hogy ha egy keresztény megtagadja a hitét, akkor már nem újulhat meg a megtérésre? Semmiképpen nincs második esélye rá? Zsid 6:4-6 versei alapján a keresztények között elterjedt a gondolat az egyháztörténelem során, hogy nincs lehetőség újbóli megtérésre, ami némelyeket arra késztetett, hogy halogassák a keresztségüket, ha lehet, a halálos ágyukig. Mi a helyzet akkor az ilyen erőteljes figyelmeztetésekkel, ha mondjuk Péter Gecsemáné utáni esetét nézzük (Mt 26:69-75)? Az alábbi szövegvizsgálatban Zsid 6:4-6 verseit szeretnénk megérteni és összhangba hozni Péter tapasztalatával, valamint a Szentírás egészével.

Először is, próbáljuk megérteni a zsidók tapasztalatát! Egyesek közülük megvilágosodtak, megízlelték a mennyei ajándékot, részesültek a Szentlélekből, megízlelték Isten Igéjét, azután elbuktak. Az első metafora, amit az író itt használ a keresztény közösség jellemzésére a „megvilágosodott”, Zsid 10:32-ben is megjelenik: „*De emlékeztetek vissza a régebbi napokra, amelyekben miután megvilágosodtatok, sok szenvedésteljes küzdelmet álltatók ki.*” Ez a kép a keresztények kezdeti tapasztalatát jelzi, azt, amiben a hallgatónak részük volt. Isten Lelke által átmentek a „*holt cselekedetekből*” az „*Istenbe vetett hitbe*” és „*az igazság megismerésébe*” (Zsid 10:26).

A második kép - „*megízlelték a mennyei ajándékot*” - azt mutatja, hogy az olvasók lelki tapasztalatot szereztek Isten kegyelmi ajándékával, a megváltással. A „megízlelni” szó Zsid 2:9-ben jelenik meg: Krisztus „*mindenkiért megízlelte a halált*”, ezzel olyasmit tapasztalt, ami addig ismeretlen volt számára. A *zsidókhöz írt levél* hallgatói megízlelték a mennyei ajándékot, valami olyasmit, amit addig nem ismertek, nevezetesen az „*ilyen nagy üdvösséget*” (Zsid 2:3).

A mennyei ajándék megízlelésével szorosan összefügg a harmadik kép. A keresztények részeseivé lettek a Szentléleknek (Zsid 6:4), ami a részvétel fogalmára utal, ez pedig Zsid 3:1 és Zsid 3:14 nyelvezetét idézi, ahol arról van szó, hogy a hallgatók részeseivé lettek a mennyei elhívásnak és Krisztusnak. A Szentlélek kiárasztását ez a hallgatóság akkor tapasztalta, amikor először hirdették nekik az evangéliumot (Zsid 2:4).

A metaforák sorozata ezután ismét az ízlelés képének ismétlésével folytatódik. Az evangélium meghallására utal az, hogy „*megízlelték az Isten jó beszédét*”. Ez akkor történt, amikor a hallgatók elfogadták a megváltás jó hírét (Zsid 2:3). A héber Biblia időnként eledelhez hasonlítya Isten Igéjét (lásd 5Móz 8:3). A hallgatók nem csupán Isten Igéje jó ízének befogadói, hanem tapasztalják „*az eljövendő világ erőit*” (Zsid 6:5), amelybe beletartoznak „*a jelek, csodák, sokféle erők*” (Zsid 2:4).

Négy hosszas, pozitív metafora után jön egy váratlan, drámai fordulat. Az utolsó metafora a hitehagyás jelenségére utal: „*de elestek*” vagy „*elhagyták Krisztus útját*” - ez általános értelemben azt jelentheti, hogy vétkeztek. A bűnt úgy kell értelmeznünk az ezután következő kifejezések miatt - „*megfeszítik önmaguknak és nyilvánosan megcsúfolják az Isten Fiát*” (Zsid 6:6) -, mint ami gyökeres elfordulás a 4-5. versekben eddig tárgyalt evangéliumi tapasztalattól. Egyszerűen szólva tehát, a hallgatók tapasztalták a megtérést, a megváltást, a jelek és csodák által a Szentlelket, Isten Igéjének jóságát, azután mégis elhagyták a hitet.

Most, hogy tudjuk, mit éltek át a zsidó hallgatók, forduljunk a megtérés lehetetlenségének vizsgálatához (Zsid 6:4-6)! A fentebb említett mind az öt metafora melléknévi igenév a görögben. Múlt időben vannak (aorisztoz), múltbeli cselekvést kifejező alakban. A tettek természetükből fakadóan véglegesek. A melléknévi igenevek láncolata egyugyanazon embercsoportra vonatkozik. Tehát nem sokkal korábban a hallgatóknak ez a csoportja eljutott a „megvilágosodott” állapottól a bukásig, közben átérték a vallási tapasztalatok egész sorát.

Zsid 6:6 utolsó része a melléknévi igenevek másik csoportját tartalmazza („*ismét megfeszítik önmaguknak*” és „*nyilvánosan megcsúfolják az Isten Fiát*”). Ez alkalommal Pál jelen időben használja a melléknévi igeneveket. Múlt időből (aorisztoz) jelen időbe vált, ami azt fejezi ki, hogy a cselekvés még most is folyamatban van. Mire utal ez? A jelen idő a folyamatban lévő cselekvést jelzi, ami még a beszéd elhangzásának idején is tart. Mindkét melléknévi igenév a jelen időben történő hitehagyásról beszél. Tehát a tettet bűnként látta, ez az akadálya a megtérésre való megújulásnak, mert a hitehagyó már Krisztus ellenségévé vált. Újra megfeszíti az Isten Fiát és nyilvánosan megcsúfolja, jelen időben, folyamatosan. Mit sugall ez? Megcsúfolni Krisztust azt jelenti, mintha

újra megfeszítenék. Ez mutatja az egykor megvilágosodott emberek hitehagyásának pusztító és folyamatos jellegét. Azért nem újulhatnak meg a megtérésre, mert a jelenben láznak Krisztus ellen. Tetteik a hitehagyás okát és a magatartás jelenlegi folyamatát is jelzik. Krisztus elutasításával a hitehagyó felvállalja, hogy megtérése lehetetlen.

De mi a helyzet azzal a személlyel, aki nem így viselkedik? Neki van esélye? Természetesen! Itt nagyon hasznos Péter példája. Bár háromszor megtagadta Krisztust, hirtelen eszébe jutott, amit a Mester előre megmondott neki, *„ekkor kiment, és keserves sírásra fakadt”* (Mt 26:75). Ez a bűnbánó lelkület egészen más magatartás, mint Zsidók 6. fejezetében a hitehagyóké, akik ismét megfeszítik és nyilvánosan megcsúfolják Isten Fiát. *„Gyermekeim, ezt azért írom nektek, hogy ne vétkezzetek. És ha vétkezik valaki, van szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus”* (1Jn 2:1). A Közbenjáró viszont csak akkor válhat hasznára az embernek, ha az illető elfogadja, nem pedig megcsúfolja vagy megfeszíti Őt.

Összefoglalásul: Zsid 6:4-6 világossá teszi, hogy a hallgatóság megélte a vallási tapasztalatok egész sorát a megtéréstől a hitehagyásig. Egyesek számára azért vált lehetetlenné, hogy megújuljanak a megtérésre, mert megcsúfolták Krisztust, vagyis újra megfeszítették. Lényegében tehát ez a viselkedés abban tetőzött, hogy Krisztust ellenségüknek kiáltották ki. Az alázatos bűnbánat lelkülete azonban, amit Péter is tanúsított, mindig lehetővé teszi a bűnbocsánatot és megtérést. Közbenjárónk, Krisztus Jézus bármikor kész megújítani bennünket a megtérésre. Ugyanez igaz Zsid 10:26-29 szakaszára is, ami a szándékos, lázadó lelkülettel, készakarva elkövetett bűnről szól. *„Mert ha szándékosan vétkezünk, miután eljutottunk az igazság megismerésére, akkor többé nincs bűnökért való áldozat”* (Zsid 10:26). A jelenben is, folytatólagosan, szándékosan, kitaróan elkövetett bűnről van itt szó, ami megfosztja az embert a bűnbocsánat lehetőségétől. Van, *„aki az Isten Fiát megtapossa, és a szövetség vérével, amellyel megszenteltetett, tisztátalannak tartja, és a kegyelem Lelkét megcsúfolja”* (Zsid 10:29). Az ilyen tettekkel az ember azt nyilvánítja ki, hogy Jézus az ellensége, vérenek nem tulajdonít megváltó hatalmat. Arrogáns módon megcsúfolja és gorombán elutasítja Isten kegyelmi ajánlatát. Az ilyen ember nem is akar megtérni. Lelkülete nyílt lázadás Krisztus és műve ellen, ezért számára lehetetlen a megtérés.

Felöletek ezeknél jobb dolgokról vagyunk meggyőződve, ami üdvösséggel jár
A szigorú figyelmeztetés után Pál ismét hangnemet vált A zsidókhöz írt levelében és bátorító szavakkal fogalmaz. „De ha így szólunk is, szerettem, felöletek ezeknél jobb dolgokról vagyunk meggyőződve, ami üdvösséggel jár” (Zsid 6:9). Ez a hallgatóság a 7. versben említett jó talajhoz hasonlít, ami gazdag termést hoz. Hosszú a lista ezeknek az embereknek a keresztény szolgálatáról, amelyekről Isten nem feledkezik meg (Zsid 6:10). Amikor Pál „szeretteimnek” nevezi olvasóit, világosan kinyilvánítja, hogy valóban lát reményt a számukra.

Gyakorlati alkalmazás

Nem ritka jelenség a Hetednap Adventista Egyházban, hogy tinédzser-ek megkeresztelkednek. Bármilyen tiszta és őszinte is a tapasztalatuk Krisztussal, amikor idősebbek lesznek és felsőoktatási intézményekbe kerülnek, előfordulhat, hogy hitük elhalványul és meggyengül. Vannak, akik 19 éves koruk körül hagyják el a közösséget, kanyarognak az élet útvesztőiben, majd valamikor a 30-as éveikben - életválságok után - visszajönnek az egyházba. Mi a legjobb módja a testvéreink visszafogadásának, ha megtalálják az egyházba visszavezető utat?

- 1) Hogyan reagálnánk, ha Zsid 6:4-6 alapján valaki azt gondolná, hogy számára nincs megtérés?
- 2) Mit tehetünk egyénileg és közösségileg azért, hogy a családjukban és a gyülekezeteinkben elkerüljük a hitehagyást?

CUKORSOKK

Andrew McChesney

Oung, aki cukorgyári dolgozó Laoszban, megkeresztelkedett, de három év után elvesztette érdeklődését Jézus iránt. A lelkész meglátogatta otthonában, kérlelte, hogy térjen vissza a gyülekezetbe. Oung megígérte, mégsem ment vissza. Hétről hétre újabb és újabb kifogásokkal rukkolt elő, hogy miért nem megy.

Egy idő múlva inni kezdett és rengeteg bajt okozott otthon. Sokszor megverte a nővérét, megsebesítette az arcán, karján, lábán. A nővérének, aki egyébként hűséges gyülekezeti tag, el kellett költöznie tőlük. Oung a házban maradt a feleségével és a gyermekeivel. A nővére sírva kérte a gyülekezetet, hogy ne hagyják abba az imát Oungért.

Egy nap, amikor Oung a cukorgyárban dolgozott, felmászott egy fémlétrára, hogy cukrot engedjen ki egy hatalmas acéltartályból. Ez a napi rutinjához tartozott. Aznap azonban zárlatos lett a tartály elektromos vezetéke. Amint Oung kinyújtotta a kezét és megérintette a tartály fedelét, végigfutott a testén az áram.

A keze odatapadt a tartály széléhez, nem tudta elmozdítani. Abban a pillanatban megjelent lelki szemei előtt a családja, a gyermekei, a felesége. Isten is eszébe jutott. „Istenem, segíts!” – kiáltotta. Az áramütés megszűnt, Oung a földre esett. A bal keze csúnyán megégett a balesetben, de más baja nem történt. A falu lakói alig hitték, hogy túlélte az esetet. Oung elmondta a feleségének, hogy újra odaszánja az életét Jézusnak. „Vissza kell mennem a gyülekezetbe, mert Isten új életet adott nekem. Bizonyoságot kell tennem róla, mert már halott lennék, mégis élek.”

Jézus, az új szövetség Közvetítője

Alapigék: 2Móz 24:1-8; Jer 31:31-34; Ez 36:26-27; Zsid 7:11-19; 8:1-6, 10-12

Áttekintés

A tanulmány témái:

Az Úr a lévita papság alapján adta népének az új szövetséget. E megegyezés szerint csak a léviták lehettek közbenjárók Isten és az izraeliták között. *A zsidókhöz írt levél* azonban elmondja, hogyan lett Jézus a Főpapunk, Melkisédek rendje szerint. Továbbá Pál felidézi, hogy Jézus nem Lévi (Zsid 7:14), hanem Júda törzséből származott. Ennélfogva a lévitákra vonatkozó törvények szerint nem lett volna jogosult a papi szolgálatra, azonban maga az Atya nevezte ki Főpapnak: „*te örökké pap vagy*” (Zsid 7:21).

Jogosan tehetjük fel a kérdést, tekintettel a lévitákra vonatkozó törvényekre, hogy Júda törzséből hogyan lehet valaki pap. Csak a léviták végezhetek templomi szolgálatot. A logikus az lenne, hogy ezt megelőzően valamilyen változtatás történt. Pál kijelenti, hogy ez szükségessé tette egy vonatkozó változást a papságot illető törvényekben is (Zsid 7:12), ami viszont változáshoz vezet a szövetségben is. Az első szövetségben a léviták szerepeltek, a másodikban Krisztus. Mi a teljes változás magyarázata? A heti tanulmány világossá teszi, hogy a régi szövetség nem tisztíthatja meg a lelkiismeretet a bűntől (Zsid 9:14; 10:4), a megtisztítás Krisztus igazságából származik, amit nekünk tulajdonít. Az állatáldozatok Krisztusra mutattak előre, az igazira, Isten Bárányára, „*aki elveszi a világ bűneit*” (Jn 1:29). Az új szövetségben nemcsak egy új bírónak, közbenjárónak vagy tanúnak van szerepe, hanem egy kezesnek is, aki biztosítja a szövetségi ígéretek teljesedését. Továbbá az új szövetségben a nép magáévá teszi Isten törvényeit, hiszen Ő írja azokat „*szí-
vük tábláira*” (Zsid 8:10).

Kommentár

Melkisédek felsőbbrendűsége

A zsidókhöz írt levél (Zsid 5:6, 10; 6:20) többször is Melkisédek rendje szerinti papként ábrázolja Krisztust. A 7. fejezetben Pál elidőz Melkisédek papnál, hozzá vezeti vissza Krisztus papságát, ugyanakkor megállapítja, hogy Krisztus papsága felsőbbrendű a lévita papságnál.

Az Ószövetségben csak két esetben történik utalás Melkisédekre: 1Móz 14:18 és Zsolt 110:4 verseiben. A zsidókhöz írt levél összefoglalja Mózes első könyvének beszámolóját, hangsúlyozva, hogy Melkisédek pap (Zsid 7:1), hasonló Krisztushoz (Zsid 7:3) és különb Ábrahámnál (Zsid 7:4). Mózes első könyvének beszámolója ír a Bibliában elsőként feljegyzett háborúról, bemutatja Ábrahámot, amint üldözi a négy országdúló királyt, akik fogolyként magukkal vitték unokaöccsét, Lótót. A foglyok kiszabadítása után Ábrahám hazaindul. Az úton Melkisédek, Sálem (Jeruzsálem) királya kenyérrrel és borral vendégeli meg - ez a részlet hiányzik A zsidókhöz írt levél beszámolójából. Előző megáldja az utóbbit, utóbbi pedig tizedet ad az előbbinek (Zsid 7:1-2). Mi teszi különböző Melkisédeket a lévita papságnál? Három dolog, amint láthatjuk.

Először, Melkisédek „*apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs*” (Zsid 7:3). A görög-római világban, ha valakiről azt mondták, „*apa nélkül való*”, az azt jelentette, hogy törvénytelen gyerek. Az „*anya nélkül való*” arra utalt, hogy alacsony társadalmi réteghez tartozó anyától származik. A zsidó világban azonban „*nemzetség nélkül való*nak” lenni azt jelentette, hogy az illető nem alkalmas a lévita papságra. Vajon Melkisédek természetfeletti személy volt, ahogyan egyesek képzelik? Nem! Hirtelen jelenik meg a színen (1Mózes 14. fejezet) és éppolyan gyorsan el is tűnik, az Írás nem említi a családi hátterét. Mivel Mózes első könyvének beszámolójában nem szerepel apja, anyja, nemzetsége, Pál Krisztus örökkévaló természetének tökéletes példajaként hozza fel. Ezt alátámasztja a kijelentés: „*sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de miután hasonlónak lett az Isten Fiához, pap marad örökké*” (Zsid 7:3).

Továbbá Zsid 7:8 is megemlíti, hogy egyik esetben halandó lévíták szednek tizedet izraelita testvéreiktől, Melkisédek esetében pedig az fogadja el a tizedet, „*akiről azt valljuk, hogy él*”. Itt, a lévíták halandósága áll

szemben azzal, hogy Melkisédek halálát egyáltalán nem említi 1Mózes 14. fejezete.

Vajon Melkisédek sosem halt meg? Nem arról van szó, hanem mivel a halálát nem jegyzi fel a Szentírás, Krisztus örökkévalóságának tökéletes példajaként utal rá Pál. Az ókori írók a feljegyzés hiányát alapelveként vették. Ha a Szentírás hallgatott egy bizonyos tényről, azt bizonyítéknak vették, hogy az a valami nem létezik, nincs, nem történt meg. Melkisédek úgy lép be a feljegyzésbe, mint akinek nincs nemzetsége és úgy lép ki, hogy haláláról nem történik említés, ami tipológiai szempontból az Örökkévalóra mutat. Mivel Melkisédek az örökkévalóságra mutat, a lévíták pedig halandók voltak, Melkisédek feljebbvaló náluk.

Másodszor, Melkisédek azért is különb a lévítáknál, mert megáldotta Ábrahámot, a pátriárkát, akiről azt mondja az Írás, hogy ő kapta az ígéretet (Zsid 6:13; 7:6). *„Márpedig minden vitán felül áll, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet”* (Zsid 7:7). Melkisédek nemcsak a folyamatos papsága miatt nagyobb a lévítáknál, hanem azért is, mert megáldotta Ábrahámot, aki nála kisebb, nomád pásztor volt és tizedet fizetett neki.

Harmadszor, Melkisédek azért nagyobb a lévítáknál, mert *„Ábrahám, a pátriárka zsákmányából tizedet is adott”* neki (Zsid 7:4). A dedunoka, Lévi és az utódai lényegében Ábrahámon keresztül fizettek tizedet Isten e nem lévita papjának, Melkisédeknek (Zsid 7:9-10). A lévítai nemzedék-vonal hiánya nem gátolta, hogy Melkisédek elfogadja a tizedet Ábrahámtól. Hasonlóképpen Jézus is pap, még ha nem is Lévi törzséből való. A lévítáknak úgy szólt a törvény parancsa, hogy fogadják el a tizedet izraelita testvéreiktől, majd a kapottakból ők is fizessenek tizedet (4Móz 18:21-26). Erről a hagyományról Pál is beszámol (Zsid 7:5). Az érvelés logikája nyilvánvaló. Melkisédek nagyobb, mint Ábrahám, következésképpen Lévinél is nagyobbannak kell lennie. Tágabb értelemben: Melkisédek papsága feljebbvaló a lévita papságnál, Krisztus papsága pedig feljebbvaló bármely földi papságnál, akár a szent sátorban, akár a templomban szolgáltak: *„Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint”* (Zsid 7:17).

Összefoglalásként: Melkisédek a folyamatos papsága miatt feljebbvaló a lévítáknál. Megáldotta Ábrahámot, a lévíták elődjét, és a lévíták Ábrahámon keresztül fizettek tizedet neki.

Krisztus papságának magasabb rendű volta

Mindazok alapján, amit eddig fejtegettünk, Krisztus papsága több okból is különb a lévita papságnál.

Először, Krisztus „*a romolhatatlan élet ereje által*” lett pappá, Isten felhatalmazása alapján, ahogy ezt Zsolt 110:4 versében is látjuk, nem fizikai származás szerint, az ároni törvény követelményei alapján (2Mózes 29. fejezet). Krisztus papsága szorosan összefügg azzal, hogy Ő kicsoda. Igen, Krisztus meghalt, de feltámadt (Zsid 13:20), „*az egeknél magasabb lett*” (Zsid 7:26), „*a Magasságos trónjának jobbára ült a mennyeekben*” (Zsid 8:1) és „*mindenkor üdvözítheti is azokat, akik általa járulnak Istenhez*” (Zsid 7:25).

A lévita papság örökségi alapon működött. Senki nem a folytonosság elve alapján viselte a papi tisztet, „*mert a halál miatt nem maradhattak meg*” (Zsid 7:23). Velük ellentétben Krisztusnak, „*mivel örökké megmarad, változatlan a papsága*” (Zsid 7:24), „*mindenkor él, hogy közbenjárjon értük*” (7:25). Őt úgy jellemzi *A zsidókhöz írt levél*, mint aki „*örökké megmarad*”, „*mindenkor üdvözíthet*”, „*mindenkor él*” (24-25. v.). Krisztus tehát felsőbbrendű a lévita papságnál, mert örökkévaló, ellentétben azzal, hogy ők halandók voltak.

Másodszor, Krisztust maga az Atya erősítette meg papi tisztében szent esküvel: „*Megesküdött az Úr, és nem bánja meg, te örökké pap vagy*” (Zsid 7:21). Az eskü ünnepélyes ígéret, és az esküt tevő személyek gyakran Istent idézik meg tanúnak. Isten nem esküdhet nagyobb isteni erőre, ezért amikor Ábrahámnak utódokat ígért, „*önmagára esküdött, és így szólt: Bizony megáldalak téged, és bizony megsokasítlak téged*” (Zsid 6:13-14). Az Egyiptomból kivonult nemzedéknek Isten esküvel fogadta: „*nem fognak bemenni az én nyugodalmamba*” (Zsid 3:11). Amikor Isten esküt tesz, hűséggel be is tartja azt. „*Ezért Jézus jobb szövetségnek lett kezesévé*” (Zsid 7:22). A lévítákat isteni parancs által iktatták be tisztükbe (2Móz 28:1), nem eskütétellel, Krisztus ebből a szempontból is felsőbbrendű náluk.

Végül Krisztus azért is különb a lévita papságnál, mert erkölcsileg tökéletes. Áron vonalának papjai naponként áldoztak, bár végeredményben nem hatékonyan (Zsid 10:1-4). Előbb a maguk bűneiért kellett áldozatot

bemutatniuk, mielőtt másokért vihettek volna áldozatot. Velük ellentétben Krisztus önmagát ajánlotta fel mindenkiért bűntelen áldozatként (Zsid 7:27). Az a Főpap segíthet nekünk, aki „szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elkülönített és aki az egeknél magasságosabb lett” (Zsid 7:26). Bár ezek a kifejezések rokonértelműnek tűnnek, mégis mindegyik egy kicsit mást hangsúlyoz. Krisztus erkölcsi értelemben mindenkinél különb, ártatlan, a bűnnek egy foltja sem található rajta. E tulajdonságai teszik nagyobbá az ároni papságnál (lásd ApCsel 2:27; Zsid 4:15).

Összegezve tehát, Krisztus különb, mint a léviták, mert Ő erkölcsileg tökéletes, halhatatlan és az Atya esküvel hatalmazta fel.

Gyakorlati alkalmazás

Gondoljuk át, hogyan hasonlítja Krisztust Melkisédekhez *A zsidókhöz írt levél* 7. fejezete! Melkisédek Sálem királya és a magasságos Isten papja (Zsid 7:1).

- 1) Vajon miért ábrázolja itt az Írás kettős szerepben Melkisédeket? Hasonlítsuk össze a szerepeit Krisztuséval, aki először is Melkisédek rendje szerinti pap, másodszor pedig Júda királyi törzsének tagja.
- 2) Júda törzsét alapvetően mivel hozza összefüggésbe a Szentírás (lásd 1Móz 49:10)? Hogyan tölti be Krisztus mindkét szerepet?
- 3) Hogyan viszonyulnánk a bűnhöz, ha minden alkalommal, amikor vétkezünk, társadalmi státuszunktól függően egy bárányt vagy egy bikát kellene áldozatul vinnünk (talán egy kerékpárt vagy autót a mai fogalmaink szerint)?

SZOMBAT VAGY ÖSZTÖNDÍJ?

Andrew McChesney

Ez egyszerűen olyan ajánlat volt, amit a hetednapos adventista diáklány nem utasíthatott volna vissza: teljes ösztöndíj egy nem keresztény magániskolában. Malevelev adventista családban nőtt fel, és már egészen kicsi korától arra tanították a szülei, hogy minden döntésében Istent tartsa a legfontosabbnak. A lány úgy tervezte, hogy amikor a hatodik osztályt elvégzi, a tajvani adventista középiskolában fog továbbtanulni. Ekkor jelentek meg a faluban a toborzók egy magániskolából, Tajvan déli területéről. Bátorították Malevelevet és a szüleit, akik a rukai bennszülött népcsoport-hoz tartoztak, hogy fogadják el a teljes ösztöndíjat.

Az adventista középiskolában magas volt a tandíj, amit a szülők igen nehezen tudtak volna kifizetni, ezért ők is arra kérték a lányukat, hogy menjen a magániskolába. A nyári vakációban Malevelev ellátogatott az iskolába, ahol tájékoztatták, hogy szombaton is van tanítás. Nem mehetne gyülekezetbe, istentiszteletre. Heves küzdelem dúlt a szívében, de tudta, hogy Istent kell választania az ösztöndíj helyett. A nyár vége felé a szülei még mindig ragaszkodtak ahhoz, hogy lányuk a magániskolában tanuljon tovább. Malevelev nagyon csalódott volt és tovább imádkozott. Aztán erőt vett magán és bátran kérte a szüleit, hogy engedjék az adventista iskolába, mert ő szombaton istentiszteletre akar járni, nem pedig tanórákra. Kifejezte, hogy szeretne hűséges lenni Istenhez, megtartani minden parancsolatot, beleértve a negyediket is: „Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt” (2Móz 20:8). Látva a lányuk határozottságát, a szülők beírátták a tajvani adventista középiskolába. Ma Malevelev a 11. osztályba jár. „Nagyon boldog vagyok, hogy itt egy nagy családra találtam. Csodálatos tanárain vannak és sok a keresztény barátom. Reggel, este áhítatokat tartunk, együtt imádkozunk, tanulmányozzuk a Bibliát. Nagyon élvezek minden pillanatot ebben az iskolában. Nem tudom, mi történik a jövőben, de abban biztos vagyok, hogy Isten vezet és teljesíti az életemre vonatkozó tervét. Régóta bátorít engem ez az igevers, és mindenkinek ajánlom, aki nehéz döntés előtt áll, hogy higgyen Istenben és az akaratával megegyezően döntsön! »Emlékezzél meg Teremtődről ifjúságod idején, míg el nem jönnek a veszedelem napjai, és míg el nem jönnek azok az esztendő, melyekről azt mondd: nem szeretem ezeket« (Préd 12:3).”

Jézus, a tökéletes Áldozat

Alapigék: 1Móz 15:6-21; Jer 34:8-22; Ef 3:14-19; Zsid 7:27; 9:15, 22-28; 10:10

Áttekintés

A tanulmány témái:

A zsidókhöz írt levél világossá teszi, hogy Jézus helyettes halála feltétlenül szükséges volt a megváltásunkhoz, mert „*vérontás nélkül nincs bűnbocsánat*” (Zsid 9:22). A vér az áldozat életét jelenti. Jézus tett eleget annak a követelménynek, hogy a törvényszegőnek meg kell halnia. Ő egyszer s mindenkorra meghalt az emberiségért.

Az Ószövetség az áldozatok több fajtáját is megkülönbözteti. Mózes *harmadik könyve* felsorolja a következőket: égőáldozat az engesztelésért, ételáldozat Isten gondviseléséért hálaként, közösségi áldozat a családi és baráti étkezésekhez, bűnért való áldozat a véletlen bűnök megbocsátásáért, jóvátételi áldozat kárpótlásért (lásd 3Mózes 1-6. fejezetek). Amint Pál rámutat, ezek az áldozatok - beleértve az engesztelési napon bemutatott áldozatokat is - végeredményben hatástalanok voltak, mert sosem törölhetnék el a bűnöket (Zsid 10:1-4). Csak Krisztus drága vére képes erre (Zsid 9:14; 1Pt 1:19), az áldozatok pedig erre mutattak előre.

Kommentár

Ahogy láttuk múlt héten, A zsidókhöz írt levél 7. fejezete Melkisédekről beszél, aki nagyobb volt Áron papi vonalánál. Következésképpen Krisztus is feljebbvaló a lévita papságnál, mert Melkisédek rendje szerinti Főpap. A 8. fejezet a második szövetség feljebbvalóságáról beszél, amelynek hatékonyságát tovább taglalja Zsid 9:15 verse. Az első szövetség a lévítákkal kötöttet, ez nem volt tökéletes és nem távolíthatta el a bűnöket (Zsid 7:11; 9:9).

A 9. fejezetben Pál említi még Krisztus különb áldozatát. Miért különb? Először, Ő nem a földi szentélyben mutatja be áldozatát, hanem a meny-

nyeiben (Zsid 9:23-24). Másodszor, a vér, amit bemutat, nem egy állattól származik, hanem az Ő saját vére (Zsid 9:25-26).

Végül Krisztus áldozata az állatáldozatokkal ellentétben (Zsid 10:1, 4) egyedi és egyszeri (Zsid 9:12, 28 - „egyszer s mindenkorra”), hatékony (Zsid 9:14 - „megtisztítja lelkiismereteket”; Zsid 10:14 - „örökre tökéletessé tette a megszentelteket”).

A füstölőáldozati oltár a szentek szentjében

A zsidókhöz írt levél 9. fejezetében mintha ellentmondás lenne. A 3-4. vers így szól: „A második kárpiton túl pedig volt az a sátorrész, amelyet a szentek szentjének neveztek. Ebben volt az arany füstölőoltár és a szövetség ládája, minden oldalán arannyal beborítva.” Ez a szakasz mintha ellentmondana 2Móz 30:6 versének: „Tedd a függöny elé (a füstölőoltárt)”, ami arra utal, hogy az nem a szentek szentjében volt, hanem azon kívül, a szentélyben, a gyertyatartóval és a szent kenyerek asztalával együtt. Áronnak ezen az oltáron kellett minden reggel tömjént füstölögtetnie (2Móz 30:7). Mózes öt könyvében más szakaszok is a szentélybe, nem pedig a szentek szentjébe helyezik a füstölőoltárt (2Móz 40:5, 26). Tehát miért írja Pál, hogy az arany füstölőoltár a szentek szentjében áll?

Hogyan oldhatjuk fel ezt a látszólagos ellentmondást?

Pál a következőképpen gondolkodhatott: „Bár a főteremben (értsd: a szentélyben) helyezték el, a füstölőoltár (vö. 2Móz 30:1-10; 1Krn 28:18) a szentek szentjéhez tartozott. Úgy tűnik, az azon végzett illatáldozati szertartás közvetlen hatással volt a szentek szentjére, ahol Isten a két kérub között nyilvánította ki jelenlétét. Az illat valószínűleg betöltötte a belső szobát is. Ez magyarázhatja, hogy A zsidókhöz írt levél miért helyezi a füstölőoltárt a szentek szentjébe (Zsid 9:4)” (*The Seventh-day Adventist International Bible Commentary*. 9:4-hez fűzött bejegyzés).

Azt is fontos megfigyelni, hogy a görög szerint A zsidókhöz írt levél szerzője valójában nem azt állítja, hogy a füstölőáldozati oltár a második helyiségben állt, hanem azt, hogy a szentek szentjének volt oltára. A szó, amit úgy fordítanak, hogy „volt”, azt is jelentheti, hogy a teremben található az oltár, de nem ez az egyetlen vagy szükségszerű jelentés.

„Talán az lehetett az oltár és a szentek szentje közötti kapcsolat, amit itt jelez az Ige, hogy az oltár szerepe szorosan összefüggött a szentek szentjével. A naponként felajánlott illatáldozat a kegyelem királyi székéhez, a szentek szentjébe szállt. Ott jelent meg Isten dicsősége a két kérub között, és az imádkozók könyörgéseivel szállt fel az illat, majd betöltötte a szentek szentjét és a szentélyt is. A két helyiséget elválasztó függöny nem ért fel egészen a mennyezetig, csak majdnem. Így amikor az illatáldozatot bemutatták a szentélyben – a főpap kivételével a papok csak oda léphettek be –, az illat mégis bejutott a második helyiségbe, ahová szánták” (SDA Bible Commentary. 7. köt. 449. o.).

Mindenesetre Pál nem annyira a helyiségekre és a berendezésre összpontosít, hiszen az 5. vers így szól: „Ezekről most nem szükséges részletesen beszélni.” Ez arra utal, hogy a berendezésnél és annak elhelyezésénél sokkal fontosabb az, amit említésükkel ki akart fejezni, nevezetesen, hogy Krisztus áldozata különb, tökéletes.

„A tömjén, amelynek füstje és illata Izrael imáival együtt szállt fel a mennybe, Krisztus érdemeit és közbenjárását ábrázolja. Krisztus tökéletes igazságossága, amelyet Isten hit által a népének tulajdonít, teszi egyedül elfogadhatóvá Isten számára a bűnös emberek szolgálatát. A szentek szentjét elfüggönyöző kárpit előtt az állandó engesztelő áldozat oltára, a szentély előtt pedig a folyton égő áldozat oltára állt. Istent vérrel és tömjénezéssel kellett megközelíteni. Ezek a jelképek a nagy Közbenjáróra mutattak, aki által a bűnösök megközelíthetik Jahvét és aki által egyedül kaphatnak kegyelmet és üdvösséget a bűnbánatot tartó, hívó lelkek” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 311. o.).

Krisztus helyettes halála

A helyettesítés és elégtétel olyan kifejezések, amelyek körül sok vita folyt már. Miért volt szüksége Istennek helyettesítésre az emberiség bűneinek büntetését illetően? Mit jelent a helyettesítés? Ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy valaki a másik helyére lép, azért, hogy elhordozza az illető büntetését és megmentse őt.

Ami a második kifejezést illeti – az elégtételt – fel kell tennünk a kérdést: miért és kit kellett kiengesztelni, kibékíteni? Támogatja-e a Biblia

a helyettes halál fogalmát? Helyettesítés történt Ábrahám esetében. Amikor a Mórija hegyén volt, hogy fiát, Izsákot feláldozza, Ábrahám „*odament, elhozta a kost, és azt áldozta föl égőáldozatul a fia helyett*” (1Móz 22:13). A páska alapításának elbeszélésében is helyettes áldozat mentette meg az emberek életét. Azokban a családokban maradtak életben az elsőszülött fiúgyermek, amelyek tagjai bárányt áldoztak, annak véré pedig az ajtajuk szemöldökfájára kenték (2Móz 12:7, 13). Az egész áldozati rendszer a helyettes áldozatra épült. Mivel a bűn zsoltára halál, a helyettes áldozati állatot megölték, így megmentette a bűnös életét (3Móz 17:11).

Az Újszövetséghez fordulva azt olvashatjuk, hogy Keresztelő János úgy mutatja be Jézust, mint Isten Bárányát, „*aki elveszi a világ bűneit*” (Jn 1:29). Pál kijelentette: „*Krisztus, a mi húsvéti bárányunk már megáldoztatott*” (1Kor 5:7). Az Efezusi levelében Pál ismét határozottan fogalmaz: „*amint Krisztus is szeretett minket, és önmagát adta értünk áldozati ajándékként, Istennek kedves, jó illatként*” (Ef 5:2). A Biblia tele van a helyettes halálra, a bűnhordozásra vonatkozó kifejezésekkel (még több példa: Ézs 53:12; Mk 10:45; 2Kor 5:14; 1Tim 2:6; Zsid 9:28; 1Pt 2:24). A zsidókhöz írt levél megkoronázza ezt a témát a vitathatatlan, ugyanakkor gyakran figyelmen kívül hagyott kijelentéssel: „*vérontás nélkül nincs bűnbocsánat*” (Zsid 9:22). De milyen vérről van itt szó? Nem lehet állatok vére, „*mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket*” (Zsid 10:4). Ezért csak Krisztus véréből, életéről lehet itt szó.

Jézus hordozta bűneinket és meghalt értünk. Ezért nem szabad úgy tekintenünk rá, mint harmadik félre, aki Istentől és embertől különáll. Az ilyen nézet kegyetlenül eltorzítja az engesztelés értelmezését. Krisztust úgy ábrázolná, mint aki egyszerűen megbékíti az Atyát, aki viszont fenýíti és bünteti az ártatlan Jézust, csak azért, hogy a bűnös emberek élhessenek. Az Atya és Fiú közötti megtört egységet annak teljes drámai voltában érzékelteti Pál hatalmas erejű kijelentése a megbékélésről, amelyben az Atya a Fián keresztül cselekszik. „*Mindaz pedig (az új teremtés) Istentől van, aki megbékéltetett minket magával Jézus Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát*” (2Kor 5:18).

Helyettesünk sem egyedül Krisztus volt, nemcsak Isten volt az egyedül, hanem Isten volt a Helyettesünk Krisztusban, aki Isten és ember is volt

egy személyben. Az Atya Krisztusban ajánlotta fel önmagát értünk, helyettesként. Így pedig már eltűnnek a helyettes engeszteléssel kapcsolatos ellenérzések. Nincs itt semmi erkölcstelen (törvényt sértő) dolog, mert a törvényt megszegők helyettese maga a Törvényadó, Ő tudott engesztelést szerezni a törvényszegésért. A kereszt nem üzleti alku az ördöggel. Isten megbékéltetett bennünket önmagával Krisztusban, aki „eleget tesz az áthágott törvény követeléseinek, így hidat épít a bűn okozta szakadék fölé” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. Budapest, 1999, Advent Kiadó, 1. köt. 314. o.)

Gyakorlati alkalmazás

- 1) Krisztus helyettes áldozatával összefüggésben gondoljuk át, mit jelentenek számunkra a jól ismert ének sorai: „Én érted haltam meg/ és ontám véremet... a súlyos keresztet már vittem helyetted...” Mit jelent ez személyesen nekünk?
- 2) Miért központi téma a helyettes áldozat a megváltási terv egészét tekintve? Mit árul el a bűn rettenetes voltáról az, hogy a probléma megoldása miatt Istennek önmagát kellett feláldoznia Krisztusban, csakis így lehet reményünk az örök életre?

EVANGÉLIUMI ELHÍVÁS

Andrew McChesney

Khamla, aki a családjá kenyerkeresője, az egyik nap elesett otthon, Laosz egy falujában. A lába megdagadt, nem tudott járni. Három hónapig fekvésre kényszerült. Mivel nem volt pénzük orvosra, Khamla (nem a valódi neve) mindenféle gyógyfüvekre és a falujában élő sámánra hagyatkozott, de semmi nem segített. Végül kétségbeesésében felhívta Sadua Lee hetednapi adventista lelkészt, hogy tőle kérjen segítséget. Nos, ez nem akármilyen telefonhívás volt. Akkoriban a telefonálás luxusnak számított, hiszen percenként 711 laoszi kipbe került (8 amerikai cent). A lakosság egyharmada napi 1,25 dollárnyi összegből élt, kétharmada pedig kevesebb, mint 2 dollárból. Ez a férfi viszont rááldozta a pénzt, és könyörgött Sadua lelkésznek, hogy gyógyítsa meg őt. „Én nem tudok gyógyítani – mondta a lelkész –, de az Istenem, Jézus képes meggyógyítani, ha az az Ő akarata. Csak meg kell kérnünk erre.”

Khamla kérte az imát, a lelkész pedig telefonon keresztül imádkozott érte. Khamla másnap felállt és ki tudott menni, hogy dolgozzon a földjén, ugyan három hónap után még gyengék voltak a lábai. Megkérdezte a lelkészt, hogyan szolgálhatja a Jézus nevű Istent, aki meggyógyította. A lelkész elmagyarázta, hogy igen, mindig imádhhatja, szolgálhatja Jézust, de Jézus elkülönítette a hetedik napot, a szombatot az istentiszteletre. Khamla készségesen mondta, hogy nem fog szombatonként dolgozni, de továbbra is kérdés volt, hogyan vehet részt a közösségben, hiszen nagyon messze lakik a gyülekezettől. Megegyeztek, hogy a lelkész minden szombaton telefonon beszél vele. Khamla nem bánta a telefonhívások költségét sem, mert hitte, hogy Jézus, aki meg tudta őt gyógyítani, képes kirendelni a hívások költségét is a számára.

Jézus megnyitja az utat a kárpiton át

Alapigék: 2Móz 19:3-4; 3Móz 16:1-2; Kol 3:1; Zsid 9:24; 10:19-24; 12:18-21

Áttekintés

A tanulmány témái:

A zsidókhöz írt levélben Krisztus mennybemenetele jelzi uralkodásának és mennyei főpapi szolgálatának kezdetét. Amikor Krisztus felemeltetett a mennybe, megjelent értünk Isten színe előtt (Zsid 9:24). Az ószövetségi időkben minden férfinak Isten elé kellett járulni háromszor egy évben. A zarándokünnepek a következők voltak: a kovásztalan kenyerek ünnepe, a hetek ünnepe és a sátoros ünnep (2Móz 23:14-17), amelyeken az embereknek meg kellett jelenni Isten előtt (lásd Zsolt 42:3).

Krisztus értünk, helyettünk jelent meg Isten színe előtt a mennyben. Az ószövetségi ünnepeknek megfelelően a páska ünnepe idején halt meg. Feltámadását követően először akkor emelkedett fel Atyjához, amikor a papok az árpakévéket lóbálták (lásd Jn 20:17; Ef 4:8). Véglegesen 40 nap múlva emelkedett a mennybe, hogy az Atya jobbára üljön. Amikor a mennyben megtörtént Krisztus beiktatása Főpapunkként, a Szentlélek kitöltött Krisztus földi követőire pünkösöd idején.

Isten megjelent az izraelitáknak a Sinai-hegyen, ők pedig a félelemtől remegtek Isten jelenlétében. Mózes lett a közbenjárójuk. Izrael egész történelme során a papok szolgáltak közbenjárókként, de még nekik is tilos volt bemenni a szent sátor belső részébe, a szentek szentjébe. A függönyök elválasztófalaként és védelemként funkcionáltak a papok számára, amikor a szentélyben szolgáltak. A zsidókhöz írt levél is arra szólít fel, hogy közelítsük meg a szentélyt a függönyön keresztül, vagyis Krisztus által (Zsid 10:20).

Kommentár

Az igazak lelke tökéletessé lesz

Zsid 12:22-23 verseiben Pál e szavakkal szólítja meg közönségét: „Ti azonban a Sion hegyéhez járultatok és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez és az angyalok ezreihez, az elsőszülöttek seregéhez és gyülekezetéhez, akik fel vannak jegyezve a mennyben, Istenhez, mindenek bírójához, a tökéletes igazak lelkeihez.” A következő kérdést fogjuk vizsgálni e vers kapcsán: kik a „tökéletes igazak lelkei”?

Hogy felkészüljünk e kérdés megválaszolására, nézzük meg közelebbről Zsid 12:22-23 szövegkörnyezetét, a 11. fejezetet! Itt Pál emléket állít a hit hőseinek, amit a 12. fejezet elején erős buzdítás követ: „Nézzünk a hit elkezdőjére és bevégezőjére, Jézusra, aki az előtte levő öröm helyett – a gyalázzattal nem törődve – elszenvedte a keresztet, és Isten trónjának a jobbára ült” (Zsid 12:2). Az utána következő rész pedig Isten fegyelmező eszközeivel foglalkozik, amelyeket keresztyéni életünkben használ. Igaz emberek is szenvednek, ami nem Isten rosszállásának, hanem atyai gondviselésének a jele. Ezért mondja Pál: „mert akit szeret az Úr, megfenyít, és megostoroz mindenkit, akit fiává fogad” (Zsid 12:6).

Később kettős buzdítás következik, egyrészt a békességre, másrészt a szentségre. „Törekedjetek mindenkivel a békességre és a megszentelődésre, amely nélkül senki sem látja meg az Urat” (Zsid 12:14). Figyelmeztetésének megerősítésére Pál Ézsaura hivatkozik a 11. fejezetben felsorolt hithősök ellenpéldájaként, mint aki „parázna és istentelen”, ugyanis elsőszülöttségi jogát elcserélte az étel nyújtotta azonnali élvezetért (Zsid 12:16). Végül összehasonlítja a kivonulás korabeli nemzedéket saját olvasótáborával. Előbbieknek részük volt egy teofániában, amikor Isten megjelent nekik a Sinai-hegyen. Mózes felidézte a jelenetet és kijelentette: „Megijedtem és reszketek” (Zsid 12:21). Velük ellentétben Pál olvasói nem az érinthetetlen szent hegyhez jutottak el, hanem Isten mennyei lakhelyéhez, „a mennyei Jeruzsálemhez” (Zsid 12:22). Bejárásuk van „Istenhez, mindenek bírójához”, „az elsőszülöttek seregéhez és gyülekezetéhez, akik fel vannak jegyezve a mennyben”, „a tökéletes igazak lelkeihez” (Zsid 12:23).

Kik „a tökéletes igazak lelkei”? A zsidókhöz írt levél kutatói közül legtöbben a zsidó apokaliptikus irodalmat használják ennek értelmezéséhez (lásd Jub 23:30-31; 1Énók 22:9; 1Énók 102:4; 1Énók 103:3-4; 2Apok

Bár 30:2). Mindebből arra következtetnek, hogy ezek a lelkek anyagi test nélküliek, akik a mennyben laknak és élvezik az örök szombati ünneplést. E következtetés ellen szól *A zsidókhöz írt levél* tartalma. Ehhez elemezni fogjuk a „lelkek” főnevet és az „igaz” melléknevet, valamint a „tökéletes” vagy eredetiben „tökéletessé tett” melléknévi igenevet.

A „lelkek” vagy „lélek” szót háromféle értelemben használja ez a levél. Először: angyalok, akik szolgáló lelkek (Zsid 1:7, 14). Másodszor, egyéb helyen a „lélek” a Szentlelket is jelenti, aki adja az ajándékait, szól az új szövetségről, bizonytságot tesz róla (Zsid 2:4; 3:7; 6:4; 9:8; 10:15). Néha a Szentlélekre a „kegyelem Lelke” (Zsid 10:29) vagy „örökkévaló Lélek” (Zsid 9:14) név vonatkozik a levélben. Harmadszor, a „lelkek” utalhatnak élő emberekre, akiknek az Ige metsző feddése szól (Zsid 4:12). Hasonlóképpen, amikor Pál arról beszél, hogy Isten fegyelmezi gyermekeit, így fogalmaz: „*a mi testi apáink is fenýtettek minket, és becsültük őket, hát nem kell-e sokkal inkább engedelmeskednünk a lelkek Atyjának, és élünk*” (Zsid 12:9)! Tehát azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a „lelkek” a „tökéletes igazak lelkei” kifejezésben nem angyalokra utal, nem is a Szentlélekre, hanem emberekre, akik hit által tértek a Sion hegyéhez, az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez (Zsid 12:22).

A zsidókhöz írt levélben az „igaz” kifejezés csak kétszer szerepel a vizsgált szakaszon kívül. Az első alkalommal a kitartással függ össze: „*Az igaz ember pedig hitből él*” (Zsid 10:38). Isten nem leli kedvét azokban, akik kételkedve vagy hitetlenül visszariadnak. A második esetben egy melléknévi igenevet használ az igei szakasz azzal kapcsolatban, hogy Ábel jobb ajándékot vitt Istennek, mint amit Kain felajánlott. A jobb áldozat miatt Isten azt a bizonytságot teszi Ábelről, hogy ő igaz (Zsid 11:4). Mindkét esetben arra az időszakra utal az Ige, amikor még éltek ezek az emberek, nem pedig halottként vagy valamiféle test nélküli állapotban említi őket, nem testetlen, anyagtalan lelkeként. Arra következtethetünk tehát, hogy azok az „igazak”, akik hit által élnek és áldozataikkal mutatják ki hitüket.

A „tökéletessé tett” kifejezés megjelenik néhányszor *A zsidókhöz írt levélben*, háromféle jelentésben. Először Krisztus tökéletessé vált a szenvedés által, örök üdvösség forrása lett (Zsid 2:10; 5:9; 7:28). Másodszor, a törvény nem teheti tökéletessé a hívő lelkiismeretét (Zsid 7:19; 9:9; 10:1).

Harmadszor, az emberek is majd tökéletessé lesznek. Zsid 10:14-ben Pál ezt mondja: „Mert (Krisztus) egyetlen áldozatával örökre tökéletessé tette a megszenteltekét”, Zsid 12:23-ban pedig, mint fentebb is említettük, a tökéletes igazak lelkéről beszél Pál. Krisztus megigazító hatalmának alanyai tehát az emberek, nem pedig valamiféle anyagtanulmányok a metafizikai szférában.

Végül az „elsősülöttek serege” a párhuzamos kifejezésekre lehet példa, az utána következő tagmondat rokon értelmű kifejezése: „*akik fel vannak jegyezve a mennyben*” (Zsid 12:23). Igen gyakori a Szentírásban a kép, hogy az igazak nevét feljegyzik a mennyei könyvekben (2Móz 32:32; Zsolt 69:28; Dán 12:1; Lk 10:20; Jel 13:8; 17:8; vö. Fil 3:20). Mózes azért vitázott Istennel, hogy bocsássa meg Izrael bűneit, inkább az ő nevét törölje ki az élet könyvéből. Tehát „*a tökéletes igazak lelkei*” kifejezést úgy lehet érteni, hogy élő emberekről van szó, nem pedig holtak anyagtanulmányok lelkéről.

Összefoglalásként: a szöveg bizonyossága arra mutat, hogy a „lelkek” szót *A zsidókhoz írt levél* egyes helyeken angyalokra vonatkoztatja, más helyeken a Szentlélekre, ismét máshol emberekre. Magyarban itt az „igazak” melléknév Isten hűségese követőire utal, mint Ábel és *A zsidókhoz írt levél* olvasói, hallgatói is. A „tökéletes” szót Jézusra vonatkoztatva használja az Ige, aki tökéletessé lett; másrészt a törvény vonatkozásában, ami nem képes semmit tökéletessé tenni; harmadrészt emberekre, akik tökéletesek lettek Krisztus áldozata által. Tehát bizonyossággal megállapíthatjuk, hogy „*a tökéletes igazak lelkei*” kifejezés nem anyagtanulmány, testetlen lelkekre utal, akiknek nincs fizikai teste, akik földi vándorútjuk után bekövetkezett haláluk után kerültek volna a mennybe. „*A tökéletes igazak lelkei*” emberekre utalnak, akiknek nevét feljegyezték a mennyei könyvekben. *A zsidókhoz írt levél* címzettjei hit által járulnak Istenhez, Jézushoz, az új szövetség Közbenjárójához, a mennyei Jeruzsálemhez, a megszámlálhatatlan angyalhoz. Ezek az emberek azok, akik tökéletessé lettek hit által, nevüket pedig feljegyezték a mennyei könyvekben. Ezt a szakaszt a hívőknek szóló buzdításként kell értelmezni, hasonlóan az olvasóknak szóló intéshez: „*Járuljunk azért bizalommal a kegyelem trónjához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk idejében jövő segítségül.*”

Gyakorlati alkalmazás

Hetednapi adventistaként sok közös hitelvet vallunk más keresztény felekezetekkel, mint például: az imádság, a hit általi megigazulás, a megszentelődés, a Szentháromság, a tizedfizetés stb. A megkülönböztető adventista tantételeken kívül, mint például a szentély tana és a Jelenésekben említett maradékban való önfelismerésünk, a kereszténységben belül vannak felekezetek, amelyek osztoznak a szombattal, a második adventtel, a próféta ajándékával és a holtak állapotával kapcsolatos hitünkben. Az e heti tanulmányban Zsid 12:22-23 versei alapján megvizsgáltuk a holtak állapotát. Hetednapi adventistaként eltérünk más keresztény csoportoktól - bár nem kizárólagosan - abban, hogy hisszük: a lélek nem halhatatlan. Hiszük, hogy „megformálta az ÚR Isten az embert a föld porából, és élet leheletét lehelte az orrába. Így lett az ember élő lélekké” (1Móz 2:7). Más fordítások szerint: „Így lett az ember élőlényé.” A halál beálltakor az élőlény megszűnik létezni. A görög filozófia hatására a történelem során a legtöbb keresztény úgy hitte, hogy az emberek halhatatlanként születnek, és miután valaki meghal, a lelke a mennybe vagy a pokolba kerül, hogy Istennel éljen vagy örökké égjen.

- 1) Milyen veszélyekkel jár, ha a feltételezéseinket ráerőltetjük a biblia-szövegre, nem engedjük, hogy a Szentírás magáért beszéljen?
- 2) Lehetünk-e teljesen objektívek, szabadok az előfeltételezésektől? Ha igen, miért, ha nem, miért nem?

ISTEN A LEGJOBB BIZONYSÁGTEVŐ

Anna Likholet

18 éves koromban komolyan vágytam rá, hogy beszéljek az embereknek Jézusról, de féltem. „Uram, olyan félénk vagyok, nem tudom, hogyan adjam tovább a rólad szóló örömhírt másoknak!” - imádkoztam gyakran.

Aztán megtudtam, hogy műtétre van szükségem. Egy tulai kórházba kerültem, 2,5 órányi autóútra Moszkvától. A szobában három betegársam feküdt. Olvastak vagy tévéztek. A műtétem másnapra volt betervezve. „Mitévő lehetnék? - tanakodtam magamban. - Mit csinálnak az emberek műtét előtt?” Kinyitottam a Bibliámat. A szemben lévő ágyon fekvő asszony rögtön rákérdezett: „Keresztény vagy?” Miután igent mondtam, tovább kérdezősködött, hogy melyik egyházhoz tartozom. Nem akartam bevallani, mert az oroszok közül sokan egy másik, nagy egyházhoz tartoznak, és a hetednapi adventistákat szektásoknak tartják. Aztán mégiscsak elmondtam, mert a nő nagyon kíváncsi volt. Ekkor az arcán széles mosoly jelent meg, és azt mondta, hogy ismer adventistákat, a legjobb emberek a világon. Lelkesen beszélt a gyülekezetéről, a szolgálatáról, valamint a Tula külvárosában működő Zaoksky Adventista Egyetemről. A másik két beteg csöndben figyelt. Még sosem hallottak az Adventista Egyházról. „Az adventisták jó keresztények! - bizonygatta az asszony. - Az édesapám ismer néhány nagyon jólelkű adventistát!” Még beszélt, amikor belépett az orvos.

„Maga mit keres még itt?” - kérdezte tőle az orvos.

„Ezt meg hogy érti?” - kérdezett vissza az asszony.

„Már tegnap kiállítottam a zárójelentését, régen otthon kellene lennie.”

A férje fél órán belül hazavitte a nőt a kórházból.

Amint néztem az üres ágyat, rájöttem, hogy Isten meglepő módon válaszolt az imámra, és megjelent ott, a kórteremben. Én nem tettem semmit, Ő azonban mindent elvégzett. Ha meg akarjuk ismertetni Őt az emberekkel, Ő ezt képes megszervezni. Dicsóság neki!

Jézus, hitünk Szerzője és Beteljesítője

Alapigék: 1Móz 22:1-14; Józs 2:8-11; Róm 1:17; Zsid 10:32-39; 11; 12:1-3

Áttekintés

A tanulmány témái:

Ha a hit biblikus meghatározására vagyunk kíváncsiak, nem is kell tovább keresnünk, csak olvassuk el Zsid 11:1 versét: „*A hit pedig a remélt dolgok felőli bizonyosság és a nem látott dolgokról való meggyőződés.*” Az egész fejezet azt magyarázza és példákon keresztül szemlélteti, mit jelent Isten ígéreteibe kapaszkodni, annak ellenére, ha hitünknek nincs látható bizonyítéka. A hitről szóló fejezet Hab 2:24 szakaszából vett idézettel indul. Habakuk kérdezi Istent, miért nem lép közbe, amikor a gonoszok az igazakat bántják (Hab 1:13; 2:1). Válaszában Isten emlékezteti arra, hogy egy kis idő még el fog telni a közbelépéséig. A látszat ellenére ez a közbenső idő Isten részéről nem halogatást jelent. A próféta-
tának addig is gyakorolnia kell a hitét. A hit kéz a kézben jár a kitartással (Zsid 10:36-38). Zsidók 11. fejezetének hithősei bizonyosságot tettek arról, hogy kitartanak a láthatatlanba vetett hitükben. Ábrahám hitte, hogy Isten fel tudja támasztani Izsákot a halálból (Zsid 11:19), mert ő maga is olyan volt már, akár a holt, amikor Izsák atyja lett (Zsid 11:12). Mózes, bár sorsa az lett volna, hogy az ókori világ legnagyobb birodalmának uralkodója legyen, mégis a rossz bánásmódot, a bántalmazást és az Isten népével való együtt szenvedést választotta, mint a fáraók ideig-óráig való örömeit. Mózes azért hozott ilyen döntést, mert az Isten által neki felajánlott, jövőbeli jutalomra tekintett (Zsid 11:25-26). *A zsidókhöz írt levél* olvasói tudtak azonosulni Mózes-sel, mert hasonló körülmények között voltak. Nekik is a jövőbeli jutalomra kellett nézniük. A 11. fejezetben a következő, eléggé kiemelkedő példa Ráháb, a pogány parázna nő. Nem volt izraelita, de hallott Isten tetteiről, hitre jutott és a hite szerint cselekedett, amikor a zsidó kémeket elrejtette (Józs 2:8-11). Hasonlóképpen Pál zsidó származású olvasói sem látták Jézust, de arra szólította őket, hogy Isten szavára válaszul hittel cselekedjenek.

Kommentár

Teremtés a semmiből

A *creatio ex nihilo* azt fejezi ki, hogy Isten a semmiből alkotta meg a világegyetemet. Ezt az elvet alátámasztó egyik klasszikus ige Zsid 11:3: „*Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állott elő.*” Ezt az igeverset így lehet magyarázni, mi azonban ennek a szövegnek egy másik értelmezését is megvizsgáljuk.

A hit meghatározása után (Zsid 11:1) Pál az ősi időkben élt emberekre irányítja a figyelmet, akiknek a hitéről elismerően szól (Zsid 11:2). A hűségeselek felsorolása meglepő módon nem Ábellel kezdődik, hanem velünk: „mi”, vagyis az olvasók és Pál, a szerző. „*Hit által értjük meg*” (Zsid 11:3), ez azt fejezi ki, hogy értelmünkkel közelítünk a hitbeli valósághoz. Megértjük, hogy a világegyetemet (szó szerint: a világokat) Isten szava hozta létre. A teremtést csak hit által lehet megragadni, hangsúlyozza Pál. Sőt mi több: a láthatók a nem látható dolgokból álltak elő. Más szóval, a teremtett világ látható, de az eredete nem. Eredetét értelemmel felfogni csakis hit által lehet.

Mit jelent a láthatatlan eredet? Azt jelenti ez, hogy *ex nihilo*, vagyis „a semmiből” teremtette Isten a látható világokat? Az ige ezt mondja: „*a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, a láthatatlanból állott elő*” (Zsid 11:3), vagyis a nem láthatók nem feltétlenül nem léteztek. Például csak mert nem látjuk a szelet, az azért még létezik. Lehetséges, hogy a láthatatlan dolgok, amelyekből a látható világok előálltak, „Isten kimondott szavára” utalnak? Ha igen, akkor ez világos utalás a *Mózes első könyve* teremtésről szóló beszámolójára, ahol Isten szava a teremtés forrása („*És mondta Isten*”, ismétli újra meg újra 1Móz 1:3, 6, 9, 11, 14, 20, 24, 26). Más szóval, az érzékelhető világ olyan forrásból származik, ami elérhetetlen marad érzékeink számára, Isten hatalmas, teremtő Igéjéből. Ha ez igaz, akkor a 3. versnek jobb magyarázata tárul fel.

Ahelyett, hogy a semmiből teremtésre utalna, Pál egy párhuzamos struktúrát alkalmaz, hogy kiemelve Isten Igéjének láthatatlan voltát. Figyeljük meg a három vonatkozó, egymással összefüggő gondolatot Zsid 11:3-ban!

A „a világ” (3a)

B „teremtettek” (3a)

C „Isten beszéde által” (3a)

A' „ami látható” (3b)

B' „állott elő” (3b)

C' „láthatatlan” (3b)

Vagy másképp ábrázolva az igevers felépítését: [A] „Hit által értjük meg, hogy *a világ* [C] Isten beszéde által [B] *teremtetett*, hogy [A'] *ami látható*, a [C] *láthatatlanból* [B'] állott elő. Tehát itt láthatjuk, hogy Isten kimondott szava teremtette meg a látható világot. Ez az értelmezés alátámasztja azt, amire Pál figyelt, hogy közönsége ne a látható dolgokhoz szabja az életét, hanem inkább azokhoz, amelyekben reménykedtek. „*A hit pedig a remélt dolgok felőli bizonyosság és a nem látott dolgokról való meggyőződés*” (Zsid 11:1). Összefoglalásként elmondhatjuk, hogy Isten láthatatlan szava teremtette meg a látható világot, az univerzumot.

Elgondolkodtató kérdések: A mai olvasók és Pál akkori közönsége is hit által értik, illetve értették meg, hogy Isten hatalmas, láthatatlan Szava által teremtette meg a világot.

- 1) Vajon mi indította Noét, hogy felépítsen egy bárkát, noha korábban nem volt vízözön, de még eső sem esett?
- 2) Mi készíthette Ábrahámot arra, hogy elinduljon egy olyan vidékre, amit sosem látott?
- 3) Mi vezette Mózeset arra, hogy az egyiptomi udvar fényűző körülményeit felcserélje a kivonulás nemzedékének nyomorúságos életére?

Ézsau nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyek között kereste Zsid 12:17 ezt írja Ézsauról: „*Mert tudjátok, hogy később, amikor örökölni akarta az áldást, elutasították, mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyek között kereste.*” Ez az igevers más, a levélben található versekhez hasonlóan (Zsid 6:4-6; 10:26-29) mintha azt fejezné ki, hogy nem lehetséges a megtérés. (A 7. tanulmány foglalkozik Zsid 6:4-6 szakaszával: „Amikor lehetetlen a megtérés.”) Isten valóban elvetette volna Ézsaut?

Zsidók 12. fejezetében az áll, hogy fussuk végig a pályát, a kitartásban Krisztus a Példaképünk. A kitartás az önfegyelemből adódik, az önfegyelem erősíti a gyenge kezeket és a roskadozó lábakat. Pál ezen túl buzdítja olvasóit, hogy kövessék a békességet és a szentséget, „*amely nélkül senki sem látja meg az Urat*” (Zsid 12:14). Minden keresztényt arra báto-

rít az apostol, hogy éljen békességben és törekedjen az összhangra mindenkivel, amennyire az lehetséges és rajtuk áll (Róm 12:18). Nemcsak a békesség, hanem a szentség is szükséges tulajdonság, amire a keresztényeknek törekedniük kell. Mi az önfegyelem célja, amire Isten a gyermekeit kéri? Az, hogy Isten azt szeretné: osztozzunk szentségében (Zsid 12:10). A szentség és a békesség hiánya egyenlő azzal, hogy nem láthatjuk az Urat. A szentség hiányát itt a nemi erkölcstelenség (görögül: *pornos*) és Ézsau istentelensége (Zsid 12:16) képével példázza az Írás. Ézsau megvetette az elsőszülöttségi jogát (1Móz 25:29-34) és el is vesztette az elsőszülöttnak járó áldást (1Móz 27:1-40). Ezt az összefüggést szem előtt tartva tesszük fel a kérdést: Vajon annak ellenére nem találta Ézsau a megtérés helyét, hogy buzgón, könnyek között kereste?

Egyes angol fordítások (a magyar verziók azért egyértelműbbek), mint például a KJV, NKJV, ESV, NIV, NASB azt a benyomást keltik az olvasóban, hogy Ézsau nem talált megtérésre, habár könnyek között kereste azt. Sőt mi több, e fordítások még azt a gondolatot is sugallják, hogy Ézsau vágyott a megtérésre, de Isten valamilyen okból megtagadta tőle ennek az esélyét. A probléma megoldásához fel kell tennünk a kérdést: mire vonatkozik az „azt” mutató névmás a „*noha könnyhullatással kereste azt*” (KAR) tagmondatban? A megtérésre vagy az áldásra mutat a névszó? A görögben az „az” nőnemű. Tehát szintén nőneműnek kell lenni a tárgyának, amire a névmás mutat. A magyarban az „azt” névmáshoz legközelebb álló főnév a „megtérés”, és ez okozza a zavart. A görögben a „megtérés” és az „áldás” is nőnemű főnevek. Azonban a „megtérés” egy kötött sorrendű idióma része, a „hely/lehetőség” szavakhoz kapcsolódik, ezért fordították magyarra így: „megtérés helye”. Tehát ha Ézsau nem talált „lehetőséget a megtérésre”, akkor mit keresett könnyhullatással? Mivel a görögben a „hely/lehetőség” hímnemű főnév, a nőnemű névmás nem mutathat erre. Az az egyetlen lehetőség, hogy a távolabbi „áldás” szóra mutat. Ézsau nem talált helyet/lehetőséget a megtérésre, bár könnyhullatással kereste az áldást. A Károli-fordítás így adja vissza: „*Mert tudjátok, hogy azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvette; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt [az áldást]*” (Zsid 12:17).

Ez a fordítás egybeesik 1Móz 27:34-38 szakaszával is. A beszámolóból kiderül, hogy Jákob becsapta atyját, mert Ézsau adta ki magát.

Amikor aztán Ézsau is vitt finom ételt az apjának, Izsák meglepődött, mert azt hitte, hogy épp azelőtt áldotta meg elsőszülött fiát, Ézsaut. Amikor rájött, hogy másik fia, Jákob becsapta, „akkor megrémült... nagyon megrendült” (1Móz 27:33). Amikor viszont Ézsau megértette, hogy az áldást már másnak adta az apja, „nagy és igen keserves kiáltással felkiáltott, és kérte atyját: Áldj meg engem is, atyám” (1Móz 27:34)! E párbeszéd után „fennhangon sírt” (1Móz 27:38). Tehát Ézsau nem a megtérés lehetőségéért sírt, hogy megbánhassa mindazt, amit istentelen életével okozott, hanem az elvesztett áldást siratta, amit a testvére ellopott tőle. Pontosan erre utal Pál: „Mert tudjátok, hogy később, amikor örökölni akarta az áldást, elutasították, mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyek között kereste [az áldást]” (Zsid 12:17). Isten mindenkinek felajánlja a megtérés és a bűnbánat lehetőségét, aki erre vágyik (Róm 2:4; 2Kor 7:9-10; 2Tim 2:25; 2Pt 3:9).

Gyakorlati alkalmazás

Egyházunk sok válságot átélt a történelme során. A 20. században viták folytak az ihletettség kérdéséről, Ellen G. White szerepéről, Krisztus természetéről, a Szentháromságról, a maradék egyházzal, a teremtés kontra evolúció témájáról.... És a 21. század mintha egyszerre visszahozta volna ezeket a kérdésköröket, sőt még másokat is.

- 1) Mi lenne a következménye annak, ha a Hetednap Adventista Egyház behódolna az evolúció hitrendszerének vagy a teista evolúciónak? Beszéljük meg!
- 2) A bibliai teremtésben való hithez feltétlenül szükséges, hogy higgyünk a *creatio ex nihilo* (teremtés a semmiből) nézetében?
- 3) Amikor egy bonyolult igeversről van szó, miért fontos több bibliafordítást tanulmányozni?

SZOLGÁLNI, MINT JÉZUS

Andrew McChesney

Három évvel ezelőtt Kambodzsában a tizenharmadik szombati adományok segítségével létesítettek egy városi befolyási központot, amely már megnyitása előtt elérte az evangéliummal az első személyt. Koy Sopaon meghallotta, hogy építési munkálatok kezdődtek a „Teljes Élet Egészségközpont” területén, a munkabérek is megfelelőek voltak, így hát felhívta Gary Rogerst, hogy munkát kérjen. Gary, az Adventista Misszió munkatársa elmondta neki, hogy nincs munkafelvétel Battambangban (Kambodzsa második legnagyobb városa), de azért elkérte a férfi telefonszámát.

Két hónap múlva beszéltek újra egymással, amikor Gary közölte, hogy hegesztő és kőműves tapasztalattal már másnap kezdhet a munkahegyen. Sopaon vezető volt egy keresztény gyülekezetben. Meglepődött, hogy Gary minden munkanapot egy fél órás áhítattal kezd. Az egyik ilyen alkalommal a szombatot tanulmányozták a Bibliából. Sopaont megindította, amit Jézus kereszthalálának és feltámadásának történetéből olvastak. Világosan látta, hogy a hetedik nap valóban a szombatnap. Gary meghívta, hogy csatlakozzon hozzájuk a szombati istentiszteleten. Sopaon így is tett, és lenyűgözte, amit ott tapasztalt. „Áldott szombatot!” – köszöntötték egymást a testvérek. Sopaon ebből azt érezte, hogy Isten őt is meg tudja szentelni.

Ahogy telt az idő, egyre jobban megismerte Istent. Szombat délutánonként csatlakozott a gyülekezeti tagokhoz a rászorulóknak segítésében. 18 hónappal azután keresztelkedett meg, hogy elkezdte a munkát az életmódközpont építkezésén.

„...rendíthetetlen országot kapunk”

Alapigék: 2Móz 32:32; Zsolt 15:5; 16:8; Dán 7:9-10, 13-22; Agg 2:6-9; Zsid 12:18-29; 13:15-16

Áttekintés

A tanulmány témái:

Az e heti tanulmány elsősorban Zsid 12:18-29 szakaszával foglalkozik. Ez a rész úgy mutatja be Jézust, mint a szövetség Közbenjáróját, Istent pedig mint mindenek Ítélobíróját. Zsid 12:18-29 szakasza 2Mózes 19. fejezetének történelmi összefüggésére utal, amikor Izrael a törvényadásra gyülekezett a Sinai-hegynél. Ezt az eseményt állítja szembe *A zsidókhoz írt levél* hallgatóságával, akik nem járultak a Sinai-hegyhez, amit tilos volt érinteni Isten népének, hanem a Sion hegyéhez, az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez mentek. A Sion hegye nem a rettegés, hanem az ünnepi összejövetel helye, mert a hívők ott kerülhetnek kapcsolatba Istennel. Örömteli bizalmunk alapja Jézus, az Újszövetség Közbenjárója. Sion hegyén történik meg Jézus koronázási szertartása (Zsolt 2:6-7; Zsid 1:5).

Istent úgy látjuk itt, mint mindenek Ítélobíróját (Zsid 12:23). Amikor alászállt a Sinai-hegyre, a föld megrázkódott (2Móz 19:18). A rázkódás Isten ítéletének képletes kifejezése. Az idők végén újra rengeni fog, de nemcsak a föld, hanem az ég is (Zsid 12:26). Csak a rendíthetetlen dolgok maradnak meg, az igazak, az igazságosak és azok, akik Istenben bíznak. A figyelmeztetésre válaszul az igazak adományokat visznek Istennek. Ezek az adományok abból állnak, hogy dicsőítik Isten nevét, jó tetteket hajtanak végre és megosztják másokkal azt, amijük van (Zsid 13:15-16).

Kommentár

A 10. tanulmányban már tisztáztuk „a tökéletes igazak lelkeihez” kifejezést (Zsid 12:23).

Az advent előtti ítélet A zsidókhöz írt levélben

A következő kérdéssel foglalkozunk itt: mit mond A zsidókhöz írt levél a mennyei szentélyről? Mi a bibliai alapja az advent előtti ítéletnek?

A zsidókhöz írt levél szolgáltatja a legvilágosabb kijelentéseket arról, hogy a mennyben van egy szentély. Pál egyértelműen kijelenti: „Az elmondottak lényege az, hogy olyan főpapunk van, aki a Magasságos trónjának jobbára ült a mennyekben, annak a szentélynek és igazi sátorának szolgálattevőjeként, amelyet nem ember épített, hanem az Úr” (Zsid 8:1-2). Pál minden kétséget kizáróan megerősíti prédikációjának fő gondolatát: Krisztus a Főpapunk a mennyei szentélyben, nem a földiben. Ha a mennyei szentélyben szolgál, akkor annak léteznie kell.

A következő fejezet megismétli a kijelentést Krisztus mennyei főpapi szolgálatáról: „az ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett” (Zsid 9:12). Ez egy újabb állítás, miszerint Krisztus az emberi kezek által készített sátornál magasabb rendű sátorban szolgál. Pál még erőteljesebben kijelenti: „Mert nem kézzel készített szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék értünk” (Zsid 9:24). Így, ha csak A zsidókhöz írt levelet olvassuk, látjuk, hogy vitathatatlanul van a mennyben egy szentély, és Krisztus abban szolgál. Arra viszont nem tér ki, hogy pontosan hogyan néz ki ez a szentély. Az utolsó idézett vers hangsúlyozza a földi szentélytől való különbséget, azaz, hogy az Újszövetség szentélye a mennyben van. Azonban óvatosnak kell lennünk abban, hogy meghatározzuk a mennyei szentély méreteit. Annyit viszont meggyőződéssel állíthatunk, hogy A zsidókhöz írt levél egyértelműen alátámasztja a mennyei szentély létezését, amelyben Krisztus főpapként szolgál.

Pál állítása elbizonytalanít néhány olvasót: „szükséges volt, hogy a mennyei dolgok képmásait ezekkel tisztítsák meg, magukat a mennyei dolgokat azonban ezeknél különb áldozatokkal” (Zsid 9:23). Miért van szüksége megtisztító áldozatra a mennyei dolgoknak? Végül is a menny tiszta és

szent, vagy nem? Néhány teológus azzal az érvel próbálta feloldani ezt a rejtélyt, hogy a mennyei dolgok megtisztításra szorulnak, amint a lelkiismeret megtisztításra szorul (Zsid 9:9, 14). Mások szerint a megtisztítás a szentély felavatását jelenti. Ezek az elképzelések mind hiányosnak bizonyulnak a Zsid 8:1 - 10:18-ban kidolgozott érvek fényében, amelyek a szennyre, a megtisztításra és Krisztus mennyei szolgálatára összpontosítanak.

Hetednapí adventistaként Dániel 7. és 8. fejezetével összefüggésben érthetjük meg az ilyen szakaszokat. Tudjuk, hogy a menny és a föld között kapcsolat van. Figyelmet szenteltünk az ószövetségi szentélyszolgálatnak, ami betekintést adott annak működésébe. Dán 8:14-ben így olvasuk: „*És ő azt mondta nekem: Kétezer-háromszáz estéig és reggelig, azután visszakapja a szent hely az igazságát*”, amivel megoldódik Zsid 9:23 kijelentése. Ugyanakkor el kell ismerni, hogy Zsid 9:23 hallgat a mennyei megtisztítás idejéről. Ezt *Dániel próféta könyvéből* tudjuk meg. Összefoglalásképpen elmondható, hogy a mennyei szentély létét vitathatatlan tényként látja *A zsidókhöz írt levél*. Továbbá vitathatatlan a mennyei dolgoknak a jobb áldozattal való megtisztítása is. *A zsidókhöz írt levél* csak azt nem adja meg, hogy mikor történik ez a megtisztítás. Nem próbálhatjuk rákényszeríteni a levélre, hogy többet mondjon vagy jelentsen, mint amennyit mond és jelent.

Most pedig forduljunk ahhoz a kérdéshez, hogy mi az advent előtti ítélet bibliai alapja! Ehhez meg kell néznünk *Dániel próféta könyvét*. (Az advent előtti ítélet mélyebb megértéséhez vizsgáljuk meg *A jelenések könyvét* is!) Az advent előtti ítélet kulcsa *Dániel próféta könyvének* 7. fejezete. Bemutatja az egymást követő birodalmakat, amelyeket egy sor vadállat szimbolizál: az oroszlán, a medve, a párduc és a borzasztó és félelmetes vadállat, amelynek felülmúlhatatlan az ereje. Dániel 2. és 7. fejezetének összehasonlítása világossá teszi, hogy ugyanazzal az általános témával foglalkoznak: próféciák a mediterrán térség főbb hatalmainak felemelkedéséről és bukásáról. E földi hatalmak a következők: Babilónia, Médó-Perzsia, Görögország és Róma. Miután Dániel meglátja a borzasztó és félelmetes, tízszarvú, felülmúlhatatlan erejű vadállatot, a szarvak közül kiemelkedik egy kis szarv. Majd a látomás hirtelen a földről a mennyre irányul, ahol feltűnik egy ragyogó trónterem (Dán 7:9-14). A jelenet három szakaszban bontakozik ki: 1) egy bírósági jele-

net, amelyben királyi székeket állítanak fel (Dán 7:9-10); 2) az ítélet kimenetele, amelyben a fenevadat halálra adják (Dán 7:11-12); és 3) a birodalom átadása az Emberfiának (Dán 7:13-14). A fejezet eseményeinek időrendi sorrendje: Babilónia, Médó-Perzsia (lásd Dán 8:20), Görögország, Róma, a kis szarv, az ítélet, majd a szentek birtokba veszik az országot.

Dániel 7. fejezetének második felében a próféta érdeklődése a negyedik vadállat tevékenységére és a kis szarvra terelődik, amely gőgösen beszél (Dán 7:19-20). Hadakozik a szentek ellen, „*míg el nem jött az öregkorú, hogy igazságot szolgáltatson a Magasságos szentjeinek*” (Dán 7:22), végül „*a szentek elnyerik az országot*” (Dán 7:22). A negyedik vadállat utáni események sorrendje szintén ez: kis szarv, ítélet, a szentek öröklik az országot. A sorrendet Dániel 7. fejezete harmadszor is megismétli, csak hogy el ne tévesszük. A kis szarv „*sokat beszél majd a Felséges ellen, és a Magasságos szentjeit pusztítja. Úgy véli, hogy meg tudja változtatni az időket és a törvényt*” (Dán 7:25). Ezt követi a biztosíték, hogy „*azután összeül a törvénykezés*” (Dán 7:26), végül pedig az „*ország uralma, hatalma és nagysága a Magasságos szentjei népének adatik*” (Zsid 7:27).

Ha újra áttekintjük *Dániel próféta könyvének* 7. fejezetét, a sorrend nyilvánvaló. Babilóniát követi Médó-Perzsia, aztán jön Görögország és Róma. A 7. fejezet második felét a kis szarv tevékenysége és az ítélet képezi, majd a birodalom átvétele következik az Emberfia, illetve a szentek által. Krisztus országa az ő országuk. Ebben a mennyei ítéletben nyitott könyvek is szerepelnek a bizonyítékok bemutatásához. E könyvek jelzik, hogy a mennyei ítélet vizsgálati jellegű, mielőtt Isten a „kis szarv” ellen és a szentekért cselekszik (Dán 7:21-22, 27). Dániel 7-ben az utolsó három esemény háromszor ismétlődik meg. Ez világossá teszi, hogy az ítélet a kis szarv tevékenysége és az ország átvétele között történik, ezért nevezik advent előtti ítéletnek.

Gyakorlati alkalmazás

A vizsgálati ítélet fogalma nem ismeretlen a Bibliában. Mielőtt Isten kihirdetne egy ítéletet, kivizsgálja az ügyet. Ez világosan látszik Ádám és Éva bukásánál 1Mózes 3-ban: mielőtt átkot mondana a kígyóra és a földre, megvizsgálja Ádám és Éva helyzetét, viselkedését.

Sodoma és Gomora esetében a Biblia úgy mutatja be Istent, mint aki alászáll a földre, hogy megvizsgálja: „*vajon teljesen a hozzám felhatott kiáltás szerint cselekedtek-e, vagy sem, mert tudni akarom*” (1Móz 18:21). Isten csak azután tárja fel teveit Ábrahám előtt, figyelmeztetve őt, csak azután szabadítja meg Lótot és családját Sodomából, csak azután zúdit tüzet és kénkövet az égből Sodomára és Gomorára, miután kivizsgálta a helyzetet (1Móz 19:24). A bűnbeesésről, valamint a Sodomáról és Gomoráról szóló elbeszélés egyaránt bibliai precedense a vizsgálati eljárásnak, ami megelőzi a végrehajtó ítéletet. Ez a minta látható a vizsgálati vagy advent előtti ítélet esetében is.

- 1) Miért fél olyan sok ember a vizsgálati ítélettől? Hogyan tudjuk világgossá tenni, hogy az evangéliumnak központi szerepe van az ítéletben?
- 2) Miért jó nekünk az ítélet? Ha jó, akkor kell-e aggódnunk miatta? Magyarázd meg!

TELJES EGÉSZSÉG

Andrew McChesney

Noy gazdag asszony, aki több mint 100 munkást foglalkoztatott a családi kávéültetvényen Laoszban. Rejtélyes betegség támadta meg, az orvosa nem tudta diagnosztizálni a kórt. Egyre rosszabb állapotba került, míg már járni sem tudott, ágynak esett. Úgy tűnt, az agyműködése is romlott. Sokszor nem ismerte meg saját családjá tagjait sem.

Minden munkása otthagyta, mert nem fizette ki a járandóságukat. A falu lakóinak az volt a véleménye, hogy nem fog már sokáig élni.

Noy életének ezen a mélypontján egy látogató érkezett Laosz fővárosából, Vientiane-ból. A látogató - Noyhoz hasonlóan - nem volt keresztény, de a fia és a menyé hetednapos adventisták voltak. Ő beszélt az asszonynak Jézusról.

„Talán Jézus meg tudja menteni az életedet” - mondta neki. Noy megszerezte egy délen dolgozó adventista lelkész számát és segítséget kért. A lelkész elutazott Noy falujába és imádkozott vele. Az asszony erőt nyert az ima által, és elhatározta, hogy ideiglenesen Vientiane-ba költözik. Adventista gyülekezeti tagokkal akart találkozni, hogy megismerje őket. Amikor megérkezett, képtelen volt leszállni az ágyról, és csak nagy nehézségek árán tudott tisztán gondolkodni. A gyülekezeti tagok meglátogatták és rendszeresen imádkoztak vele. Az egészsége fokozatosan helyreállt. Felült, felállt, majd járni kezdett. 5 hónappal azután, hogy elkezdődött a betegsége, Noy teljesen egészségesen tért vissza a falujába. A falu lakói meglepődtek azon, amit láttak. Azt gondolták, hogy meg fog halni, mégis életben, teljes egészségben látták viszont. Kíváncsian kérdezték, hogy mi történt. „Jézus megmentett a haláltól” - tett bizonyosságot Noy. A falu sok lakója érdeklődik Jézus iránt, meg akarják ismerni Őt, aki képes meggyógyítani bárkit, aki hozzá fordul és tőle kéri a gyógyulást.

Köszönet és hála a szombatiskolai adományokért, amelyek segítenek az evangélium terjesztésében Laoszban és a Dél-ázsiai Divízió többi országában!

„A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek”

Alapigék: Róm 12:13; Gal 2:20; Ef 5:3-5; Zsid 2:9; 4:16; 13; 1Pt 5:1-4

Áttekintés

A tanulmány témái:

Pál intésekkel zárja levelét: „a testvéri szeretet maradjon meg” (Zsid 13:1), „a vendégszeretetről meg ne feledkezettetek” (Zsid 13:2), „emlékeztek meg a foglyokról... és a gyötrődőkről” (Zsid 13:3). Arra is figyelmezteti a hallgatóit, hogy „tisztelre méltó legyen a házasság mindenki előtt, és szeplőtelen a házasság” (Zsid 13:4), „ne legyetek pénzsóvárák” (Zsid 13:5), „engedelmeskedjete elöljáróitoknak, és hallgassatok rájuk” (Zsid 13:17), „imádkozzatok értünk” (Zsid 13:18)! Pál az egész levélben ismételten felhívja hallgatósága figyelmét arra, hogy „intsétek egymást mindennap” (Zsid 3:13), „egymást buzdítsuk a szeretetre és a jó cselekedetekre, nem hagyva el összejöveteleinket” (Zsid 10:24-25), „vigyázza arra, hogy az Isten kegyelmétől ne szakadjon el senki, nehogy a keserűség bármely gyökere fölnövekedve zavart keltsen, és ez sokakat megfertőzzön” (Zsid 12:15). A levél egésze egy „intő beszéd” (Zsid 13:22).

Miközben Pál a kölcsönös szeretetre buzdítja hallgatóságát, nem valamiféle szentimentális érzelmet vár el, hanem olyan tettekre szólít, mint a vendégszeretet, a rabokról való gondoskodás, a házastársi hűség és a kapzságtól való tartózkodás. Amikor figyelmeztet, hogy emlékezzenek meg vezetőikről, nem pusztán az emlékezés érdekli, hanem az, hogy ha hűségesek Istenhez, engedelmeskedni fognak elöljáróiknak, hallgatni fognak rájuk és tisztelik vezetőiket. Végül azt tanácsolja, hogy ne idegen tanításokat kövessenek, hanem a Mestertanítót, Krisztust.

Kommentár

Idegen tanítások és ételek

Zsid 13:9 így figyelmezteti hallgatóságát: „*Ne hagyjátok, hogy különféle idegen tanításokkal félrevezessenek! Mert jó dolog kegyelemmel erősíteni meg a szívet, nem ennivalókkal, amelyeknek semmi hasznát sem veszik azok, akik velük élnek.*” Ez a vers az egyik legnehezebben érthető része A zsidókhöz írt levél egészének. A történelmi háttér homályossága nehezíti a megértést. Mivel nem tudjuk pontosan meghatározni azt a helyzetet, amelyre az egész beszéd irányult, kerülnünk kell a túl szigorú következtetések levonását.

Az idézett verset megelőzően azt találjuk, hogy „*Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz*” (Zsid 13:8). Krisztus állhatatosságára utalva figyelmeztet, hogy ne hagyjuk magunkat mindenféle idegen tanításoktól félrevezettetni. Az „*elsodortatni*” - magyarul *félrevezettetni* (Zsid 13:9) - metafora a szél és a víz képét idézi, amelyek elsodornak dolgokat. Ennek a fordulatnak a használata a Zsid 2:1-ben említett tengeri metaforára emlékeztet: „*hogy valamiképpen el ne sodródjunk*”. Ott Pál intette hallgatóságát, hogy figyeljenek arra, amit azoktól hallanak, akik bizonyosságot tesznek nekik Krisztusról. Abban az időben a hívőket veszélyeztette, hogy elsodródjanak Krisztustól. Itt Pál emlékezteti a hallgatóit a bátor tanítókra és vezetőkre, és arra szólítja őket, hogy kövessék az ő hitüket (Zsid 13:7). Miközben a vezetők jönnek és mennek, Krisztus állandó. A lelki tévedések azonban nem szűntek meg. Ezért áll fenn a veszélye annak, hogy a megtévesztő tanítások elsodorják a hallgatókat. Ezek a tanítások ellentétben állnak azzal, amit tanítóiktól és vezetőiktől hallottak a hívők, és a következő jelzők illenek rájuk: „különféle” és „idegen” (Zsid 13:9).

A szív megerősítése nem étellel, hanem kegyelemmel történik. A bibliai írók gyakran használják az étel (ami mulandó) és a kegyelem (ami örök) ellentétét, hogy bemutassák a különbséget az ideiglenes lét és valami sokkal jobb között. Például Pál kijelenti, hogy „*az Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szentlélek által való öröm*” (Róm 14:17). Hasonlóképpen arra is figyelmezteti a korinthusi hívőket, hogy „*az étel nem tesz minket kedvessé Isten előtt, mert ha nem eszünk, nem veszítünk semmit, és ha eszünk, nem nyerünk semmit*” (1Kor 8:8). Az étel valójában nagyon gyakran okozott megosztást a korai egyházban (Róm 14:1-3), és így van ez ma is.

Milyen konkrét problémával foglalkozik Róm 14:1-3-ban Pál? Egyes teológusok szerint a római gyülekezet tagjai a bálványoknak felajánlott hús fogyasztása mellett foglaltak állást, amint az a korinthusi gyülekezetben is történt (1Korinthus 8. és 10. fejezetei). Összehasonlítva *A zsidókhöz írt levelet* 1Korinthus üzenetével világossá válik, hogy a bálványoknak áldozott ételekkel kapcsolatosan Pál sokkal erőteljesebb nyelvezetet használ (1Kor 8:12), mint *A zsidókhöz írt levélben*: „mert jó dolog kegyelemmel erősíteni meg a szívet, nem ennivalókkal” (Zsid 13:9). Ezért valószínűleg *A zsidókhöz írt levélben* nem a bálványoknak áldozott étel a téma.

Egy másik, valószínűbb lehetőség szerint Zsid 13:9-ben a figyelmeztetés a kultikus étkezésekre vonatkozik. Mi szól e mellett? Nézzünk meg három szentírási lehetőséget! Először is, úgy tűnik, hogy a közvetlen szöveggörnyezet a zsidó áldozatokhoz kapcsolódó ételek fogyasztására utal. Pál kijelenti: „*Van oltárunk, amelyről nincs joguk enni azoknak, akik a sátorban szolgálnak*” (Zsid 13:10). Itt Pál az ótestamentumi papokra utal, akik az áldozatokból ettek a templomban.

Másodszor, ugyanez az „étel” kifejezés szerepel Zsid 9:9-10-ben: „*ajándékokat és áldozatokat mutatnak be... ezek csak ételekre meg italokra és különböző mosakodásokra vonatkozó testi rendszabályok, amelyek az új rendelkezés idejéig kötelezők.*” Pál itt ugyanazt mondja, mint Zsid 13:9-ben: a ceremóniális áldozatok nem tehetik tökéletessé a lelkiismeretet, csak az ételekre, az italokra és a különböző szertartásos mosakodásokra vonatkoznak. Ez az oka annak, hogy Pál hallgatóinak nem kell idegen tanításokat követniük, mert a ceremóniális áldozati étkezések haszontalanok azoknak, akik azokat gyakorolják (szó szerint: velük élnek). A keresztények olyan áldozatban vesznek részt, amely messze felülmúl minden áldozati vacsorát (vö. Zsid 13:10-12).

Harmadszor, a görög „étel” kifejezés (a Septuagintában, a görög Ótestamentumban) Mal 1:7, 12-ben is előfordul, az oltáron levő áldozati ételekkel összefüggésben. A papok tisztátalan ételt, azaz vak, beteg és sánta állatokat mutattak be áldozatként (Mal 1:7-8). Összefoglalásként elmondhatjuk, hogy mindhárom érv – a közvetlen szöveggörnyezet, a szélesebb szövegösszefüggés és az ószövetségi kontextus – arra utal, hogy a zsidó kultikus étkezés volt az étellel kapcsolatos idegen tanítás.

EngedelmeskedjeteK előljáróitoknak és hallgassatok rájuk!

A demokratikus vagy képviselői kormányzati rendszerben tekintélyelvűnek vélik a felszólítást az engedelmségre, illetve arra, hogy hallgassanak a vezetőkre. Tehetünk-e ilyen felszólítást ma? Ha igen, akkor a világszéles egyház tagjaiként hogyan reagáljunk ilyen felszólításokra?

Több újszövetségi könyv is tartalmaz fontos útmutatást a gyülekezet vezetésével kapcsolatosan, így nem meglepő, hogy *A zsidókhöz írt levél* is ezt teszi. Az egyházi vezetőket háromszor említi (Zsid 13:7, 17, 24). A 7. vers úgy utal a vezetőkre, mint „*akik Isten beszédét hirdették nektek*” (Zsid 13:7). Ők valószínűleg Zsid 2:3 missziós evangélistái voltak. Prédikálásuk és tanításuk által a hallgatóság találkozott „*Isten beszédével*”, amely „*élő és ható, és élesebb minden kétélű kardnál*” (Zsid 4:12).

Három ige irányítja a figyelmet ezekre a vezetőkre: „*emlékezzetek*”, „*figyeljeteK*” és „*kövesséteK*” (Zsid 13:7). Amint a levélből kiderül, Pál negatív (Zsid 4:11) és pozitív (Zsid 11:4-38) példákat is adott hallgatóságának azzal kapcsolatban, hogy mit kerüljenek, illetve kövessenek. Ezen a ponton az olvasóknak el kell gondolkodniuk azon, hogy vezetőik életmódjának mi az eredménye. Láthatják, hogy a vezetők céljai megvalósultak. Így a hallgatók áttekinthetik vezetőik életútját és követhetik hűségeseK magatartásuk példáját.

A fejezet későbbi részéből úgy tűnik, hogy a prédikáció elhangzásának idején a vezetők aktívak, élnek: „*EngedelmeskedjeteK előljáróitoknak, és hallgassatok rájuk, mert ők mint számadók vigyáznak lelketekre, hogy ezt örömmel, ne pedig sóhajtozva tegyéK, mert ez nekteK sem használ*” (Zsid 13:17). A vezetők tekintélyét nem maga a poszt adja, hanem az, hogy hűségesen végzik feladatukat: „*ők mint számadók vigyáznak lelketekre*” (Zsid 13:17). Amikor a vezetők komolyan veszik a felelősségüket, óvják a tagjaikat, nehogy bármiféle idegen tanítás vagy olyan ételek fogyasztása elsodorja őket, amelyek még azoknak sem használnak, akik elfogyasztják azokat. Ugyanakkor a jó vezetők tudatában vannak annak, hogy a vezetés felelősséggel jár, ahogyan azt a Jézus példázatában szereplő két szolga esete szemlélteti (Mt 24:45-51).

Végül Pál buzdítja hallgatóit: hallgassanak vezetőkire és engedelmeskedjenek nekik, a kötelességüket örömmel és ne sóhajtozva végezzék. Az

öröm arra a hozzáállásra utal, ahogyan Pál közönsége még a vagyonuk elrablását is fogadta (Zsid 10:34). Az ilyen öröm adott okot arra, hogy Jézus elszenvedje a kereszthalált, nem törődve annak szégyenével (Zsid 12:2), ez az eredménye a szülői fegyelmezésnek is (Zsid 12:11). A vezetők munkája akkor örömteli, amikor tagjaik hallgatnak rájuk, engedelmeskednek nekik. Ha ez nem így van, a munkájuk megnehezül. Pál szerint ilyen körülmények között a vezetők sóhajtoznak, a gyülekezet pedig nem részesül áldásban. A vezetők és a tagok közötti sikeres együttműködéshez tehát bizalomra és jóindulatra van szükség.

Gyakorlati alkalmazás

Hogyan található meg a vezetők és a tagok közötti olyan harmónia, amire *A zsidókhoz írt levél* utal, ha a múltban bizonyos körülmények között visszaélések történtek az egyházi vezetés körében?

- 1) Egyes kultúrákban miért él akkora ellenszenv a tekintéllyel szemben?
- 2) A vezetést csak akkor kell követni, ha egyetértünk a vezetőkkel? Beszéljük meg!
- 3) Milyen feltételeket nevez meg *A zsidókhoz írt levél* 13. fejezete a vezetők követésére?